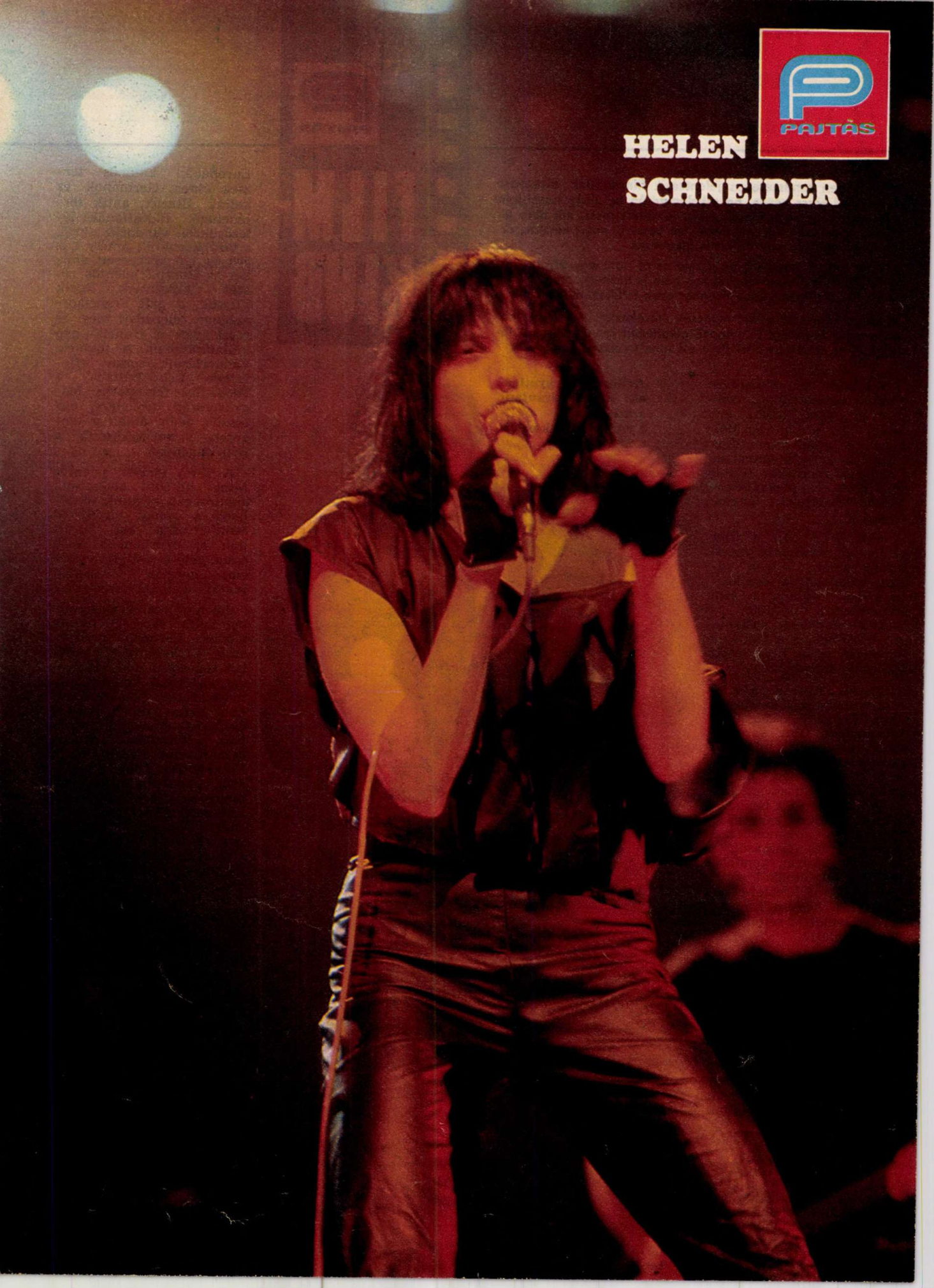
PAJTÁS
HELEN
SCHNEIDER

FILM-KLUB

A jövőben rendszeresen jelentkezik filmklubunk. Bizonyára nem veszed rossz néven, ha alkalomadtán az újság hasábjain megvitatunk egy-egy filmet: miért jó, miért rossz, mit akar kifejezni, mire akar figyelmeztetni, kik készítik, miért készítik, érdemes megnézni, nem érdemes megnézni.

Talán furcsa, hogy ezt az eszmecserét pont egy olyan filmmel inditom, amit tulajdonképpen nem is nézhetsz meg, hiszen rányomták a tiltást: „Csak tizenhat éven felülieknek!"

Igazán kár, mert a film nemcsak szórakoztat, nevel is, s ebből a nagy legendát feldolgozó alkotásból igencsak sokat tanulhattál volna. Hogy mit? Pont ezt írom le cikkemben.

Aki látta az Excalibur című ír kalandfilmet, minden bizonnyal olyan érzéssel jött ki a moziból, hogy a vad-romantikus képzelet tartományában járt, ahol misztikus titkok sötétlenek és megválaszolatlan kérdőjelek fénylenek.

John Boormann, a film rendezője maximális mozit akart csinálni, olyan filmet, amelynek nézése közben egy pillanatra sem lankadhat a figyelem, az idegek mindvégig pattanásig feszülnek, s a fantázia égboltján soha nem látott csillagok ragyognak.

Sikerült neki ez a merész vállalkozás? Szerintem igen. Engem valósággal lebilincselt a film, s nemcsak azért, mert mindig is izgatta a fantáziámat a kelta mondavilág, hanem mert olyan dúsan és gazdagon bomlott ki benne a középkor sötét ragyogása, hogy szinte arcomon éreztem a varázslat izzását. S te vajon milyen gondolatokkal, indulatokkal jöttél ki a moziból? Éreztél-e vágyat arra, hogy a film által fölvetett rejtélyekre választ találj?

Ahhoz, hogy igazán belefeledkezzünk a nagy mesébe, ismerni, tudni kellene, kik is voltak azok a kelták, s milyen legendák éltetik korunkban is Artus (Arthur) királyt. Miért mondja nagyapa ma is egy készséges, figyelmes fiatalemberre, hogy „olyan, mint egy Grál lovag"? Mi volt a grál, és kik voltak a grál lovagok?

Arthur az egyetlen, aki képes kirántani a sziklából a varázserejű kardot, az excaliburt

FÖL ÉSZAKRA

Az ókori görögök narancsillatú kertjeibe is eljutott a hír: valahol messze, fönt Nyugat- és Észak-Európában különös törzsek élnek. Germánok és kelták. Utazók, antik történetírók tudósítanak létezésükről, vándorlásaikról, s virágkorukról, amely i. e. 500 és 100 közé esett, amikor is Európa jelentős részét elözönlötték. Egyik törzsük, a gall, Franciaországban telepedett meg és részt vett a francia nép kialakításában. A többiek, vándorlásaik során eljutottak Felső-Itáliába, a Hispániai félszigetre, Magyarország területére, egy részük pedig átkelt a tengeren, s meghódította a Brit-szigeteket.

A kelta törzsek jelentős része később elvesztette önállóságát, közülük jó néhány a római birodalom fennhatósága alá került már az ókorban, s akik észak felé tartottak, a harcias germán törzsekkel vívtak élethaláiharcot.

Jelenleg már csak egyetlen kelta lakosságú ország létezik Európában: Írország. Érthető módon náluk maradtak fenn legeredetibb formájukban a kelta mítoszok, na és persze ott, ahol kelta nyelvet beszélő csoportok élnek: Bretagneban, Walesben, Skócia északnyugati tájain és a Hebridákon. Talán a walesiek fantáziájában kelt életre az egyre gazdagodó, színesedő Artus (vagy Arthur) legendakör, amely évszázadokon át épült az emberek fantáziájából, és ugyanakkor építette, gazdagította a fantáziát. Hogy Arthur történelmi személyiség volt-e, az éppúgy talány marad, mint az, hogy Krisztus valóban élt-e a földön. Ha mégis feltételez-

EXCALIBUR

Merlin sohasem hord fegyvert, ő anélkül is hatalmas, hiszen varázsló

Lancelot igaz hűséggel ragaszkodik a királyhoz és gyötrő vágy emészti a királynőért

Arthur király a kelta legenda hőse

zük, hogy Artus létezett, tételezzük föl, hogy időszámításunk negyedik évszázadában élt, s halála után kezdtek a walesiek mondákat szövögetni alakja köré.

A XII. századtól kezdve különböző költői feldolgozások — angol, német, francia, latin — követik egymást, s ezek az új leírások az Arthur hősmondát lovagi környezetbe teszik át. Ettől kezdve az Arthur monda a középkori lovagi irodalom egyik legfontosabb tárgya lesz, s a róla készült film nekünk, mai nézőknek a középkor világát idézi.

Minden bizonnyal e későbbi középkori feldolgozások kötötték össze az Artus mondakört a Grál-legendával.

A szót, hogy grál, már mindenki hallotta, de tudod-e, vajon, hogy mit jelent? Leginkább csak a művészetben és irodalomban jártas elmék ismerik eredetét, ám a titkát, hogy mi is volt az a Grál voltaképpen, még ma sem fejtették meg pontosan. Pedig tudósok törték rajta a fejüket. Volt, aki azt állította, hogy különös varázsedényről lehetett szó, amiből sohasem fogyott ki étel és ital. Mások bűvös drágakőnek vélték, és voltak jó néhányan, akik azt gondolták, hogy a mitikus képzelet teremtette Grál nem más, mint egy kehely, amelybe Arimathiai Szent József Jézus vérét fogta fel a kereszt alatt. Ezzel az elmélettel a Grál a keresztény hit jelképe lett. Lovagok indultak el — a legerényesebbek és legbátrabbak —, hogy megkeressék, de a titokzatos kastélyba csak az juthatott el, akit maga a Grál választott ki és vezérelt oda.

A film második részében láthattuk Arthur lovagjainak kóborlásait és borzalmas halálukat. Közülük csak egyetlenegy ért el a Grál-kastélyba, a tiszta lelkű Parsifal, akinek nevét már nemcsak a legenda őrzi. A zene világában is halhatatlanságot adott neki Wagner. Nyilván hallottál már a híres Parsifal című operáról.

FANTASZTIKUS

Szerb Antal szerint az Arthur mondakör igazi főhőse nem is a király, hanem a szép Lancelot lovag, a rettenthetetlen, erős harcos, akit bűnös — mégis kristálytiszta — szerelem fűz Arthur király feleségéhez, Guenevere királynőhöz.

Fájdalom és reménység, önuralom és hősiesség, könny és vér, álnokság és jóság keveredik ebben a cselekménydús filmben. A történet szálai varázslók kezében szövődnek, Merlinben és Morganában a jó és a gonosz erő testesül meg. A film láttán még az is fölmerült bennem — remélem, igazat adsz —, hogy fantasztikus történet színhelye nemcsak messzi jövő és ismeretlen bolygó lehet, az emberiség múltbéli legendái éppoly gazdag tartományai a képzeletnek. Nincs az a modern fantasztikus író, aki merészebb ötletekkel, csodásabb fordulatokkal tudná kápráztatni a gondolatot, mint a mondabeli Arthur király lovagjai.

Magyar Katalin

A „TÚLVILÁG" TÖRTÉNETE (1.)

A rakoncátlan természet

A „túlvilág" története természetesen ezen a világon játszódik, méghozzá szorosan összefonódva a valóságos történelemmel. Mert egyrészt ez a valóságos történelem hozta létre, másrészt a túlvilág története igen erőteljesen befolyásolta a valódi történelem alakulását.

*

Hogy a túlvilág története mennyire a valóságos világban kezdődött, arra mi sem jellemzőbb, mint az, hogy első lapjait az állatvilágból már kiemelkedett ember kezdte „írni". Amikor a valóságos világ története — legalábbis itt a Földön — már jó 400 millió éve tartott.

Az első néhány fejezetben ráadásul csupa hétköznapi, evilági dologról esett szó. Az ősembernek ugyanis semmi szüksége sem volt a túlvilágra. Az ő számára éppen elég rejtélyes, titokzatos és érthetetlen volt az őt körülvevő *valóságos* természeti környezet is. És mivel ez a környezet hol ellenségesnek, hol barátságosnak, hol gonosznak, hol jóindulatúnak mutatkozott, a hétköznapi, evilági dolgokat — állatok, növények, kezdetleges szerszámok, víz, tűz stb. — kezdte a *maga képére és hasonlatosságára* emberi tulajdonságokkal felruházni. Voltaképpen egyfajta védekezés volt ez ősünk részéről, két nagyon fontos cél elérése érdekében. Egyrészt az emberi tulajdonságokkal felruházott természet „viselkedése" némiképp érthetőbbé vált, másrészt lábra kapott az a hit, hogy az emberi tulajdonságokkal rendelkező természet viselkedése — megfelelő praktikák segítségével — *befolyásolható.*

Megkíséreljük tetten érni ezt a folyamatot, és ezért gondolatban kiszállunk a helyszínre.

*

...A Vadász izgatottan szorongatta a markában a csiszolatlan kőkorszak egyik csiszolatlan kődarabját. Előtte a tisztáson pompás ősállat legelészett. Kellő mértékletességet tanúsítva a táplálkozásban, ez a jószág akár több napra is biztosíthatja a horda élelmiszer-ellátását...!

A Vadász tehát harciasan felhördült, és előrerontott. Kezéből süvítve repült ki a kődarab. Csak egy kissé korán. Nem sokkal, talán néhány másodperccel korábban a kelleténél. Mindez azonban tragikus következményekkel járt: a távolság túl nagy volt még, a dobás rövid lett, az állat elmenekült.

A horda természetesen igen morcos lett, amiért nem tudta elverni az éhét, ezért elhatározták, hogy legalább a Vadászt elverik. Az ilyen helyzetek meglepően találékonnyá teszik az embert: a Vadász egyszerűen rákente az egész felelősséget a természetre. *A kőrc,* amely nem talált, és a *vadra,* amely rosszindulatúan elinalt.

— Az más! — mondta a horda, és leborult a legközelebbi roppant kődarab előtt. Erre később ráfestették az állat képét is, és ezentúl minden vadászat előtt ötletes szertartásokat mutattak be azon a helyen, hogy megnyerjék a kőszerszám és a vad *jóindulatát.* A követ és a vadat — tehát a természet tárgyait — olyan tulajdonságokkal ruházták fel, amelyek a valóságban nincsenek meg bennük. A szertartásokat pedig ki más vezethette volna, mint az említett Vadász, aki felnyitotta népe szemét azon az emlékezetes napon.

Természetesen most már a törzs *varázslójának* minőségében...

*

Megszületett tehát a túlvilág történetének első nagy korszaka: *a mágia.* És bármennyire hamis felismeréseken és hiten alapultak is szertartásai, mégis döntő előrelépést jelentett mindez a valóságos történelemben is. Az ön-

álló akarattal felruházott természet *befolyásolására* bemutatott áldozatokat és mágikus tevékenységet úgy is felfoghatjuk, mint az első lépést a természet feletti *valóságos uralom* megszerzése felé vezető úton.

Ezek a rituális mozdulatok, táncok, énekek, stb. apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre öröklődtek, tehát a születő társadalmak számára egyfajta folytonosságot, *kulturális örökséget* jelentettek. Átadták az utódoknak az ősök sok-sok hasznos tapasztalatát a fegyverforgatásra, a vadászatra, az elejtendő zsákmány valódi tulajdonságaira, az eszközök elkészítésének módjára, a harcosok kiképzésére stb. vonatkozóan.

„Ezek a mágikus szertartások — írja Walter R. Fuchs Mielőtt a Föld „mozgásba" jött c. könyvében — egészen messzemenően utánozták, ismételték az előzőleg sikeresnek ítélt vadászat jeleneteit, és ezektől, lehetőleg hű megismétlésük esetén hasonló sikert vártak. A későbbi tényleges vadászat sikerélménye végül is igazolta a szertartás „helyességét", a „varázslat" sikerét. Ha így nézzük, akkor a varázslók látszólagos hókuszpókuszát úgy is felfoghatjuk, mint egy mágikus világképpel rendelkező közösség számára tartott előadást. ... Mindenesetre a jégkori barlangok varázslója, aki lándzsáját az ősmarha képének megfelelő pontjába döfte, sokkal kevésbé volt komikus, mint napjaink csalódott leánya, aki összetépi volt udvarlója fényképét ..."

*

Hogy milyen erős az emberben a vágy, hogy döntéseinek, cselekedeteinek következményét „rákenje a természetre", azt máig is élő mágiák, babonás hitek bizonyítják. Gondoljunk csak az ismét egyre szaporodó horoszkópokra, a felelés előtt megsimogatott kabala állatkára. Vagy ki ne fogná meg — legalább gondolatban — egyik gombját, ha kéményseprőt lát? Kinek ne rezzenne össze valami apró idegvégződése valahol a lelke mélyén, ha fekete macska keresztezi az útját? És kinek ne kezdene csilingelni valami ugyanott, ha négylevelű lóherét talál ... ?

(Folytatjuk)

Cser Gábor

ÚJ NYERTESEK SCHWEDTBEN

„A BARÁTSÁG OLAJVEZETÉK MENTÉN" CÍMŰ NEMZETKÖZI GYERMEKRAJZ-KIÁLLÍTÁSRÓL JELENTJÜK

Az NDK olajvárosában, Schwedtben 1983 novemberében új nevekkel gazdagodott a győztesek listája az évenkénti rajzversenyen. A nagyszámú gyermekalkotás közül a nemzetközi zsüri az alábbiakat jutalmazta aranyéremmel:

Egyéni nyertesek:

Markó Ágnes, Budapest (12 éves); Szépkuti Gabriella, Budapest (14 éves); Flaisz Helga, Kecel (7 éves); Árvai Zoltán, Kecel (11 éves); Vass Richárd, Debrecen (10 éves); Papp László, Debrecen (7 éves); Nagy Krisztián, Debrecen (8 éves); Horváth István, Debrecen (5 éves); Jurászik Mónika, Gyál (10 éves); Horváth Júlia, Gyál (11 éves); Baumgartner Magdolna, Szombathely (13 éves); Palkó Tamás, Bonyhád (10 éves); Farkas Erika, Szeged (10 éves).

Kollektív aranyérmet nyertek:

Németvölgyi úti általános iskola, Budapest; Kismarjai Klubkönyvtár; Bajcsy-Zs. úti általános iskola, Letenye; 2. sz. Ságvári Endre Általános Iskola, Százhalombatta; Május 1. úti általános iskola, Kazincbarcika; Lenin u. általános iskola, Bonyhád; Ady E. u. általános iskola, Gyál.

Az egyéni győzteseknek, valamint a nyertes alkotó közösségeknek és pedagógusaiknak további jó munkát és sikereket kívánunk. A rendezők a jövő évben is várják minden magyar gyermek pályázatát, amelyeket a kiállítás bezárta után visszaküldenek alkotóiknak.

Cím: INTERNATIONALER ZEICHEN-WETTBEWERB
„ENTLANG DER ERDÖLLEITUNG FREUNDSCHAFT"
1330 SCHWEDT/ODER DDR
PIONERHAUS „ERNST SCHNELLER"

JÓL JÁRSZ, HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak három év szorgalom, s jövedelmed havonta 3200—6000 Ft lehet!
Az 1984 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.
Már a tanulóévek alatt is sok kedvezmény!
Díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny.
5 Ft-ért napi háromszori étkezés.
Havonta 500 Ft szociális ösztöndíj; 320—720 Ft tanulmányi ösztöndíj.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

— Lőrinci gyára
Budapest, Gyömrői út 85—91. — 1183;
— Újpesti Cérnagyár
Budapest, Váci út 91. — 1044;
— Kaposvári gyár
Kaposvár, Jutai u. 6. — 7400;
— Miskolci gyár
Miskolc, József A. u. 21. — 3527;
— Váci gyár
Vác, Vám u. 1. — 2600

„Fonalgyártó szakma" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.

FIATALOK FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő és villanyszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be az 1984/85-ös tanévre.

Tanulóidő: 3 év.

Tanulmányi ösztöndíj: 350–750 Ft, társadalmi ösztöndíj: 450–750 Ft a tanulmányi eredménytől függően.

Kollégiumi elhelyezés és teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 4500–5500 Ft. Jelentkezni lehet munkanapokon 7–16 óráig. Levélre tájékoztatást küldünk.

Címünk: BUDAPRINT Magyar Pamutipar személyzeti-oktatási osztály

Budapest, Lahner Gy. u. 30. – 1046

Telefon: 693-847 vagy 693-111 115-ös mellék.

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákra: általános vegyész, hegesztő, esztergályos, marós, vas- és fémszerkezeti lakatos, ács-állványozó, kőműves (kiemelt szakmák); géplakatos, vegyigépszerelő, villanyszerelő, felvonószerelő, villamosgép-szerelő, elektroműszerész, szobafestő-mázoló;
irányítástechnikai műszerész (érettségizettek részére); autószerelő (budapesti lakosok részére).
Kiemelt szakmákban a tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200 forint kiegészítést kapnak.
A tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek összege 300—600 Ft-ig terjed.
Vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.
Gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőétel-térítést, védőruhát és tanulmányi eredménytől függően ösztöndíjat kapnak.
A törzsgárdatagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítjuk. Dolgozóink pihenését szolgálják a Duna és a Balaton melletti üdülőink. Számtalan sportolási lehetőséget nyújtanak a vállalat sportszakosztályai.
A szakmunkásvizsga letétele után a vállalat a továbbtanulni szándékozókat támogatja.
Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán (Budapest. IX., Kén u. 5. — 1097) telefon: 277-275

NYOLCADIKOSOK, FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szerkezeti lakatos, hegesztő, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), gépszerelő, villanyszerelő, ács-állványozó, öntő szakmát tanulni.

A képzés ideje: 3 év.

Amíg tanulsz, biztosítva van: kollégiumi elhelyezés, korszerűen felszerelt tanműhely, tanulmányi ösztöndíjon felül, szakmától függően 700–1000 Ft társadalmi ösztöndíj, napi 3 Ft-ért ebéd, nyereségrészesedés, üdülés balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség. Munkába álláskor 4000–5000 Ft juttatás. Modern munkásszálloda. Jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
MHD központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 202. – 1094. Telefon: 296-203.
MHD Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred, Telefon: 53.

MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred, Telefon: 06–80–40–100
MHD Váci Gyáregység, Vác, Derecske dűlő, Telefon: 06–27–11–411

Tanuljon — dolgozzon a BKV-nál

KEDVES SZÜLŐ!
PÁLYAVÁLASZTÓ FIATAL!

Segítse a tömegközlekedést, legyen a Budapesti Közlekedési Vállalat munkatársa.

Az általános iskola befejezése után a fiatalokat korszerű tanműhelyeinkben megtaníjtuk a kiválasztott szakma minden fortélyára és számos kedvezményt **(vállalati ösztöndíj havonta 300–1000 Ft, ingyenes utazási igazolvány),** a szakmunkásvizsga után érdekes, változatos munkalehetőséget, magas keresetet biztosítunk.

Keresse fel a BKV oktatási központját, **17 szakma közül választhat,** jelentkezzen személyesen, telefonon vagy a mellékelt adatlapon.

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS BKV

Telefon: 690-228.

Cím: Budapest IV.,
Széchenyi tér 5. – 1045

ADATLAP

Név: .....
Szül. hely, év, hó, nap: .....
Anyja neve: .....
Lakcím, ir.szám: .....
Választott szakma: .....
vagy: .....
Kelt: 1984. .....

.....
szülő aláírása

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: január 23. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

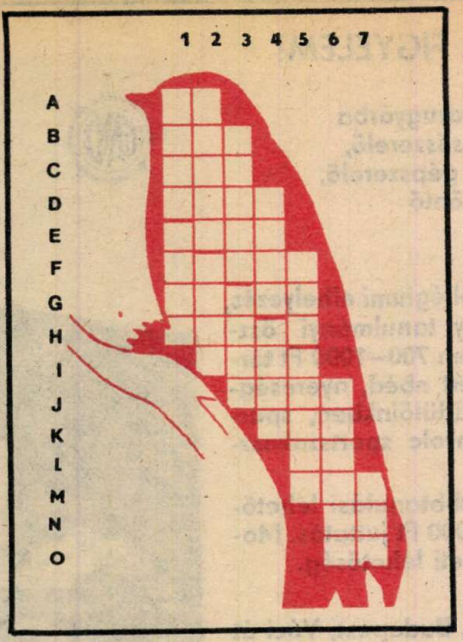

HŰSÉGESEK. Két énekesmadár nevét rejtettük el rejtvényünkben. Mindkettő télen is velünk marad.

A VÍZSZINTES: A–1: Oda-vissza biztatószó. B–1: A vershez tartozik. D–1: Mikszáth regényhős (Miklós). E–1: A termék minőségét ellenőrzi. F–1: Az asztácium és a protaktínium vegyjele G–1: Károly, idegen nyelven. H–1: Nagynövésű. I–1: Szlovákiai város. J–3: Vissza: lónév. K–4: Német utónév. L–5: Antal Károly. M–5: Ez is a Benedeké! N–6: Kiejtett mássalhangzó. O–6: A retek vége!

FÜGGŐLEGES: 1–A: Majdnem fúria! A–2: Hűséges madarunk. B–3: Szerb férfinév. D–4: Az ittrium, a kén és a pollónium vegyjele. F–5: Mint, németül. E–1: Az első magyar felszabadult város. F–2: Sej a . . . réten (népdal). G–3: Másik hűséges madarunk. H–4: A vásárhoz ez is hozzá tartozik (ékezet felesleges). I–5: Így kiáltunk fel, ha például vaddisznót látunk. J–6: A második hűséges énekesmadár jelzője. M–7: Az első hűséges énekesmadár jelzője.

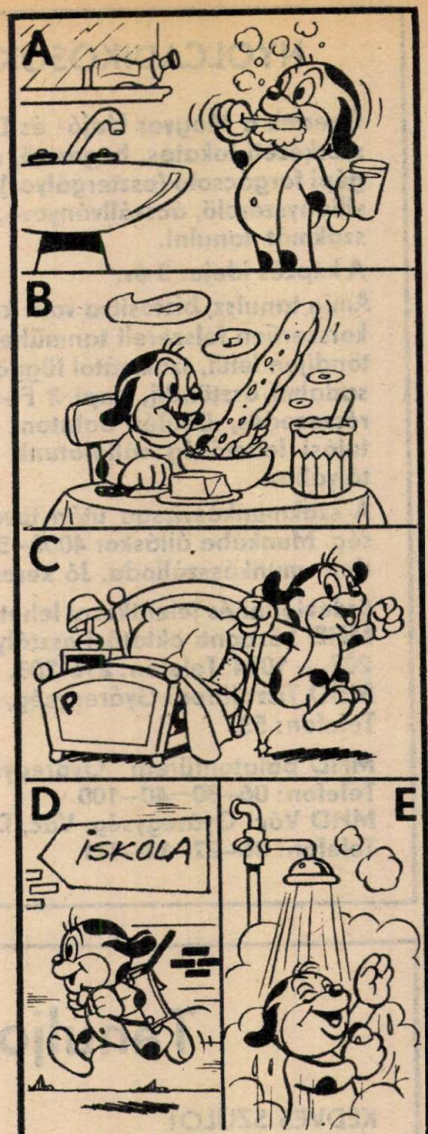

PIFU ÉS A SULI. Valahogy így kellene minden reggel iskolába indulni mindenkinek. No jó, persze a sorrend nem tökéletes, de ha segítesz Pifunak, minden rendben lesz.

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

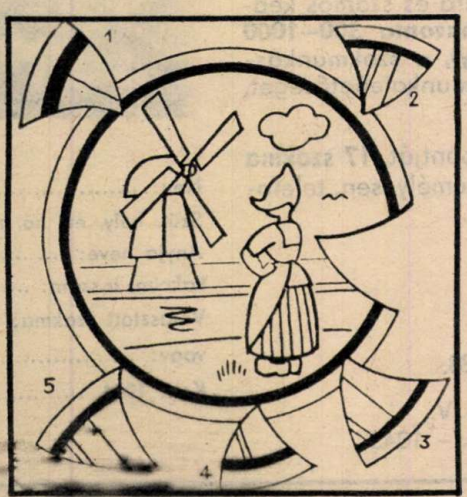

HOLLAND TÁJ. A kör alakú képből kivágtunk egy szeletet. A rajzoló ötféle formában rajzolta meg a hiányzó részt. Melyik az igazi?

NYERTESEK

A 31. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Tóth Mariann, Budapest; Várfalvi Tibor, Nagykanizsa; Radnai Edit, Jászalsószentgyörgy; Vesszős Julianna, Biharnagybajom; Dorn Zsuzsanna, Fehérgyarmat; Mankóczi Edit és Ildikó, Tatabánya; Birinyi Ella, Debrecen; Sztanyik Szilvia, Kalocsa; Nyári József, Szabadbattyán; Szili Renáta Tünde, Szentes; Fúvó István, Szentes; Héthy Gabriella, Leninváros; Dávid Csaba, Paks; Kiss László, Révleányvár; Gerst Rita, Pécsvárad; Puha Valéria, Ózd; Liptai Zoltán, Pilis; Pénzes Erzsébet, Miskolc; Szabó Alexandra, Miskolc; Heuschmidt Zita, Gyula.

MEGFEJTÉSEK

29. szám:

NEMZETI ÜNNEPEK: Mongólia, Panama, Libanon — BABITS MIHÁLY: Spanyolhon, Göröghon, Angolhon. — A DUNA PARTJÁN: Cement- és Mészmű. — SZÁZTÍZ ÉVVEL EZELŐTT: Pest, Buda, Óbuda. A Margitsziget. — IFJÚ ZENEBARÁTOK: Áll egy ifjú nyírfa a réten. — SZÁZHATVAN ÉVVEL: „A semmiből egy új, más világot teremtettem".

30. szám:

MATEKTITOK: a végeredmény 486. — LOMBTALAN FÁK: nyolc eltérés van közöttük. — MELYIK TALÁL?: a 18-as nyíl a 19-es, a 14-es és a 9-es nyilakat találja el. — A FELFEDEZŐ: Abel Tasman. — NÉVNAPOK: Hortenzia, Ödön, Jónás. — KÖVETKEZETESSÉG: GY, CS. — MINÉL HAMARABB: a 4-en. — NEM KÖNNYŰ: e, c.

FOGASKEREKEK. Ha az első kerék hármat fordul, mennyit kell fordulnia a harmadiknak?

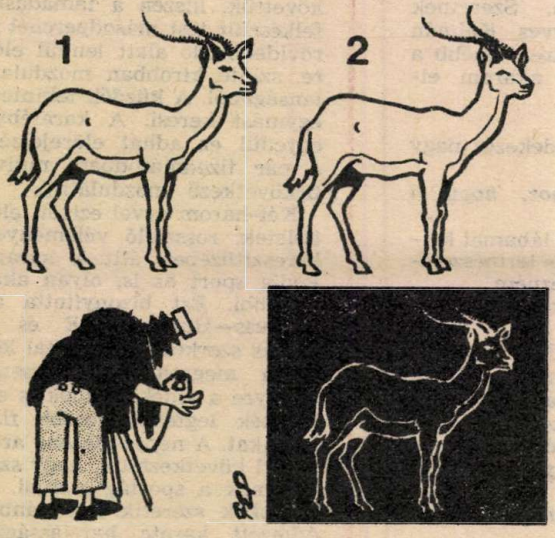

A FÉNYKÉP. Vajon a negatív kép az 1-es vagy a 2-es állatot ábrázolja?

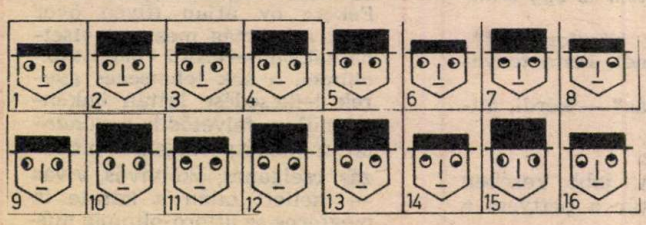

CSALÓKA ARCOK. A tizenhat arc közül kettő egyforma. Melyik az a kettő?

HERKULES motorozni készül. Első dolga, hogy sisakot keressen. Úgy gondolja, azt választja, amelyiknek teljesen azonos párja van. Melyik az?

TÚRAVERSENY. Tízen várakoznak. Párosával indulnak majd el a havas hegyi úton, hogy eldöntsék, kik a legügyesebbek. Vajon melyik versenyzőnek ki a párja? Neked kell eldöntened! Hogyan? Azonos „jelek"-ből. Könnyítésül egyet elárulunk: az „E"-nek és az „I"-nek azonos a botja.

TEHETSÉG '84

MÁGUS, A JOBBHÁTVÉD

Néhány hónapja még szürke, ismeretlen ifjúsági játékos volt. Az Újpesti Dózsa—Köln labdarúgó-mérkőzés után már egy ország ismerte Kozma Istvánnak, a lila-fehérek „Allofs-ölő" jobbhátvédjének nevét. Az alig 19 esztendős újonc olyan természetességgel „tette hidegre" a kölniek válogatott csatárát, mintha egy grundfocista ellen játszott volna. Civilben is nyugis srác. A langaléta hátvéd látszatra a csendesen mosolygó 2-esek fajtájából való.

Amikor ezt említem, tiltakozik:

— A látszat kissé csal. Amikor megtudtam, hogy Allofsot kell tartanom, összeszorult a gyomrom. Minél inkább közeledett a találkozó, annál nagyobb lett bennem a feszültség. Tudtam, hogy kitűnő játékos, aki jól cselez, villámgyors, gólveszélyes. Aztán, amikor kifutottunk a pályára és bejöttek a szereléseim, megnyugodtam. Még arra is jutott erőm, hogy olykor felmenjek mellőle támadni. Kölnben már nehezebb dolgom volt ellene, mert a visszavágón csúcsformába lendült.

— *Honnan jöttél?* — faggatom.

— Egy Pásztó melletti kis faluból, Ecsegről. Hetedikes koromban a helyi csapat ifjúsági gárdájában kezdtem el focizni. Innen jelentkeztem a „Bácsi kérem, hol lehet itt focizni?" tehetségkutatóra. Bekerültem az országos döntőbe. Itt fedezett fel a Salgótarjáni TC játékosfigyelője. Az általános iskola elvégzése után a bányászvárosba kerültem. Réhás Béla, majd Patkó József keze alatt sokat fejlődtem. Jó kis ifjúsági csapatunk volt Tarjánban! Két ízben megnyertük az országos ifibajnokságot. Felfigyeltek rám, meghívtak az ifjúsági válogatottba. Tíz mérkőzést játszottam az STC NB II-es gárdájában, amikor megkerestek a Dózsa vezetői.

— *Mit szóltál a nagycsapat érdeklődésére?*

— Természetesen örültem, hogy ilyen neves egyesület hív. Bár most már elárulhatom, hogy korábban a Vasas híve voltam, édesapám is a piros-kék színekért szurkolt. Mivel azonban a lila-fehérek hívtak, a Megyeri útra „költöztem".

Az Újpesti Dózsa ifiben egy esztendeig játszott: jó kabala volt az újpestieknek is. Ekkor a Megyeri útra került az ifjúsági bajnokság aranyérme. Kozma kiemelkedett az ifiből. Nem véletlenül tartotta rajta a szemét Temesvári Miklós. Az ifjú hátvédet többször is meghívta a felnőtt csapat keretébe. Az 1983/84-es idénynyitón Szegeden Kozma már Törőcsikékkel együtt futott ki a pályára.

Azóta már meghívást kapott a 21 éven aluliak válogatottjába is.

— *Mi szeretnél lenni?*

— Telefonszerelő szakmunkás végzettséggel rendelkezem. Szeretnék leérettségizni. A Könyves Kálmán Gimnáziumba járok estire. Később a Testnevelési Főiskolán akarom elvégezni a szakedzőit.

— *Példaképed?*

— Beckenbauer, a védekezés nagy tanára.

— *Mi hiányzik ahhoz, hogy a nyomdokaiba lépj?*

— Ó, sok minden! A bal lábamat kellene tovább javítanom és természetesen sok-sok rutint szereznem.

— *Kit szeretnél legközelebbi kupaellenfélnek?*

— Remélem, nem szidnak majd az újpesti szurkolók, ha azt mondom; a Barcelonát. Régi álmom, hogy egyszer Maradona ellen játszhassak.

— *Kedvenc kikapcsolódásod?*

— Szeretem a kemény rockot, szívesen járok diszkóba.

— *Úgy hallom, hogy a „Mágus" becenévre hallgatsz...*

— Onnan ragadt rám a név, hogy játékostársaimat olykor bűvészmutatványokkal szórakoztatom.

— *Bemutatnál nekem is egy trükköt?*

— Kaphatnék egy húszforintost?

Átadom a pénzérmét, Pista tenyerébe.

— Nos, hol a húszas? — kérdi, miután ráfúj az öklére.

— *A bal kezedben.*

Kinyitja, üres. A jobb kezében sincs. Eltüntette. Akár a pettyest a csatárok orra elől...

Kemény György

Fotó: Máté Bea

A FEKETE ÖV ÚTJÁN

A tekintetek árulták el a legtöbbet. Ezekből olvashattuk ki a küzdelem hőfokát, az akarat, az elszántság erejét. A mozdulatokat már nehezebben követtük, hiszen a támadásra felkészült test másodpercnél is rövidebb idő alatt lendül előre, szinte kirobban mozdulatlanságából. A küzdők tekintete egymást keresi. A karatéban egyedül ez adhat előrejelzést a pár tizedmásodperc múlva bekövetkező mozdulatról.

Két-három évvel ezelőtt előítéletek, rosszalló vélemények keresztтüzében állt a karate. Pedig sport ez is, olyan akár a többi. Ezt bizonyította az Express—Hunyadi SE és a Pajtás szerkesztősége által közösen megrendezett verseny, amelyre a vidéki klubok is elküldték legtehetségesebb fiataljaikat. A népes mezőny arra enged következtetni, hogy szélesednek a sportág alapjai. A gyerekek szeretik a Japánból érkezett karate harciasságát, robbanékonyságát, amelyben a védőfelszerelések, az óvó rendszabályok jóvoltából senki sem sérülhet meg komolyabban. A Fekete öv útján (ilyen övet csak a sportág mesterei viselhetnek) elnevezésű viadal küzdelmei, a sok tehetséges gyerek lelkesedése láttán önkéntelenül is felvetődik a gondolat: a küzdősportágak — birkózás, cselgáncs, ökölvívás, vívás — mellett talán a karate is megférne az úttörő-olimpia műsorában.

BUDAPRINT

PÁLYÁZAT

II. FORDULÓ

REJTVÉNYTURMIX

A következő rejtvények helyes megfejtéséből megtudhatod, milyen szakmákat tanulhatsz vállalatunknál:

1. BETŰREJTVÉNY

2. KÉT SZÓBÓL — EGY. Az egyik évszak, valamint a derékszij nevét helyettesítő másik szó betűiből állítsd össze — és ird be — a második szakmát jelentő szót.

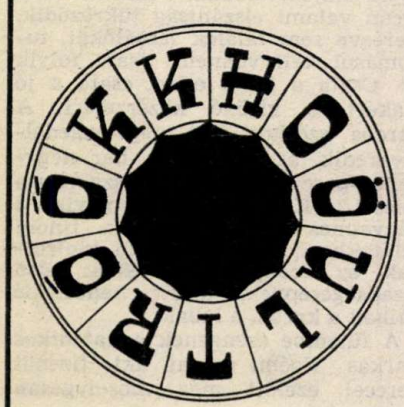

3. KÖRBE-KÖRBE. Minden harmadik betűt kell összeolvasnod, s akkor megismered a harmadik szakmát. Könnyítésül: az utolsó betű: O.)

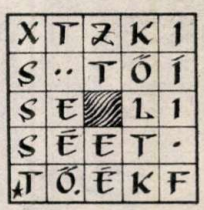

4. A CSILLAGGAL jelzett betűtől kell elindulnod és a lóugrás szabályai szerint kell végigjárnod a betűket egészen a ponttal jelzett betűig (közben az egy- és kétpontos kocka szóközt jelent).

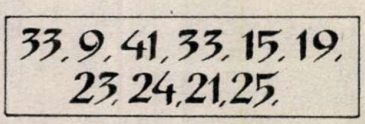

5. A SZÁMOK a teljes magyar ábécé megfelelő betűit helyettesítik. Ilyen alapon könnyen összerakhatod az ötödik szakma nevét. (Könnyítésül: a 33-as szám a „T" betűt helyettesíti.)

6. BETŰEMBER. Nézd meg, hogy milyen betűkből van összerakva az emberfej. E betűkből rakhatod ki a szakmáját. Ő is a gyárban dolgozik.

Megfejtésül csak a hat szakmát kell postai levelezőlapon az alábbi címre beküldened:

BUDAPRINT PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT

személyzeti és oktatási főosztály
Budapest, Postafiók 111. — 1300

A levelezőlapra írd rá: PÁLYÁZAT.

Beküldési határidő:

1984. január 26.

A helyes megfejtést beküldők között 20 nyereményt sorsolunk ki a vállalat termékeiből. A nyertesek nevét a Pajtásban közöljük, a nyereményeket postán küldjük el. Aki mindkét fordulóban helyes megfejtést küld be, részt vesz a fődíj kisorsoláson. A szerencsés nyertest levélben értesítjük a főnyeremény átvételének időpontjáról.

A főnyeremény egy sporttáska, benne egy tollaslabda-készlet.

Ezzel a kétfordulós „BUDAPRINT PÁLYÁZAT" véget ért. Reméljük, jól szórakoztatok. Egy év múlva újra játszunk!

A BUDAPRINT Pamutnyomóipari Vállalat szívesen válaszol leveleitekre, érdeklődésetekre, segít a pályaválasztásban is.

A KECSESSÉG ISKOLÁJA

Felcsendül a zene. A tornaterem falai visszhangozva verik vissza a diszkó slágereinek ritmusát. Pánttal lekötött hajak, színes, csíkos, térden felül érő harisnyák... Aprókat szökdel a huszonöt lány: kezdődik a Kálmán utcai általános iskola aerobic-tanfolyamának péntek esti foglalkozása.

A leghátsó sorban lelkesen „dolgozik" a nyolcadikos Szurovszki Edit is, bár a foglalkozást megelőző percekben még arról beszélt, hogy nem is olyan mindenható dolog az aerobic.

— Divat az egész! — magyarázza szerelését igazítva. — Nem várhat tőle csodát az ember. Én például nem is fogyni akarok, hanem szeretném izommá dolgozni a rajtam levő felesleget. Tudom, hogy nem a külső a fontos, de azért kellemes érzés, ha jó alakja van valakinek.

Egymást követik a Goombay Dance Band, az Ottawan, a Saragossa Band számai, a mozdulatok egyre olajozottabbak, s minden lány arcán valami elszántság tükröződik. Keresve sem találok lazsálókat, tudomásul kell vennem: csata folyik itt. Csata a kilók ellen, csata a jó alakért, a kitűnő közérzetért. A harcba szólított test még engedelmeskedik az akaratnak, bár negyvenöt perc után már „vissza-vissza felesel." Különösen az, amelyik a kényelmes TV-fotelekhez, a finom falatokhoz szokott. Lassan kipirulnak az arcok, legördülnek az első izzadságcseppek, kicsit nehezebbé válnak a karok, a lábak.

A fülembe csengenek a hatodikos Farkas Noémi szavai, aki tizenöt perccel ezelőtt még mosolygósan magyarázta;

— *Minden este, amikor hazamegyek az aerobicról, olyan izomlázam van, hogy még az is megfordul a fejemben: abbahagyom* — mondta. *Aztán reggel, amikor felébredek, úgy érzem mintha kicseréltek volna,*

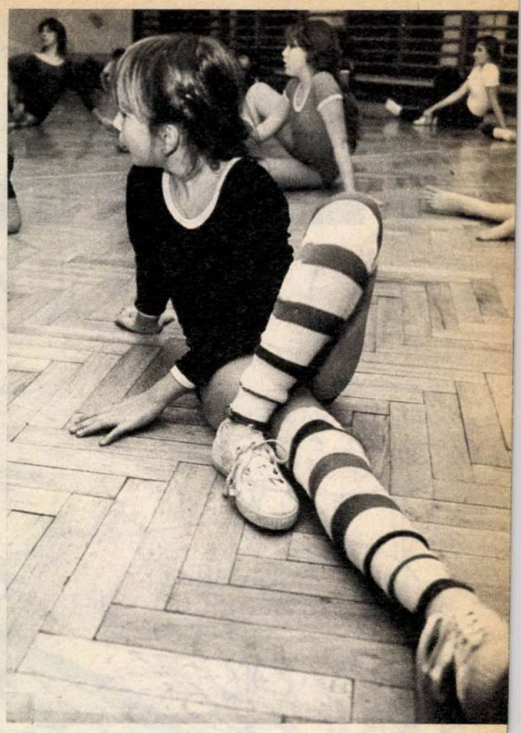

jó a közérzetem, vidám vagyok. Alig várom már a keddet, meg a péntek estét.

*

Elérkezik a rövid szünet ideje. Noémi most nem látszik túlzottan vidámnak, maga elé néz, s akár a többi lány, fáradtan törli le kipirult arcáról az izzadságot.

Csak Orbán Éva mosolyog. Persze, ő is végigdolgozta a foglalkozást, sőt a csinos lány a tanfolyam egyik vezetője. Egy tanári katedrából rögtönzött dobogóról irányítja a többieket. Arca ismerős, a Kit mit tud? döntőjében találkozhattunk vele, tagja a Biomechanik nevű csoportnak, mely a dzsesszbalett kategóriában első helyet nyert.

— *Hároméves koromban kezdtem tornázni* — mondja Éva, miközben megigazítja hosszú, barna haját. — *Később balettoztam, majd a ritmikus sportgimnasztika lett a kedvenc sportágam. Szerepeltem a válogatottban is. A Lőwey Klára gimnázium másodikos tanulója vagyok, az angolt szeretem a legjobban. Lehet, hogy a vendéglátóipari főiskolára jelentkezem.*

Nemrég érkezett haza Kubából, a közép-amerikai ország televíziója felvételt készített a Biomechanikkal. Éva nem gondolta volna sohasem, hogy a kezdetben hóbortos ötletnek tűnő együttes-alakításból fellépések, felvételek, hosszú utazások születhetnek. Annyi nekifutás, próbálkozás után, most végre talán elindulhat a siker útján.

— *Balettáncosnő szerettem volna lenni. Mindig szerepekről, nagy alakításokról, közönségről álmodoztam* — folytatja felszabadult mosollyal —, *és most végre sikerült. Igaz, ez csak „dzsesszbalett", és él is egyfajta előítélet ezzel a műfajjal szemben. Persze csak azért, mert az emberek nem ismerik még eléggé. Amikor a döntőben annyi keserves gyakorlás és sok vita után végre a színpadra léptünk, úgy éreztem, hogy megváltozott körülöttem a világ. A jupiterlámpák, a kamerák, a tudat, hogy kétmillióan figyelik a legapróbb mozdulatomat is... Olyan volt az egész, mintha súlytalanul lebegtem volna. Az iskolában pont azok irigyelték tőlem a legjobban a sikert, akik utálják a tornát, a sportot.*

Karcsú alakjával elsétál a hosszú tornapadon ülő lányok előtt. Kedvesen, de szigorúan megsürgeti őket. Irigy pillantások követik, amint fellép a dobogóra és kecses mozdulattal megigazítja piros harisnyáját. Megszólal a zene, többen is e kecsesség varázsában élnek, megpróbálják könnyed, elegáns mozdulatait utánozni. Úgy tűnik, Éva itt is szerepel, keresi a sikert. Persze, egy olyan sikert, ami nemcsak az övé, hanem azoké is, akiknek hosszú „kínlódás" után végre sikerül leadniuk egy-két kilót vagy jobban érzik majd magukat a bőrükben.

A foglalkozás végén, úgy tűnik, Szigetfű Csilla fáradt el a legkevésbé.

— *Majdnem azt az utat jártam végig* — mondja a hatodikos lány —, *amit Éva. Kicsit később kezdtem mint ő. Sokáig kihagytam az edzéseket, aztán újra belekezdtem, aztán megintcsak abbahagytam. Éva viszont nem hagyta abba sohasem...*

Pár perc alatt átöltözik mindenki, de nem mennek még haza a lányok. Körbeállják Évát, s megkérik meséljen Kubáról. S ő mesél. A tenger csodálatos színéről, a parti sétányokról, a felhőtlen égboltról, a napérlelte déligyümölcsök ízéről...

Sinkovics Ferenc
Fotó: Szalay Béla

HERKULES a hóban

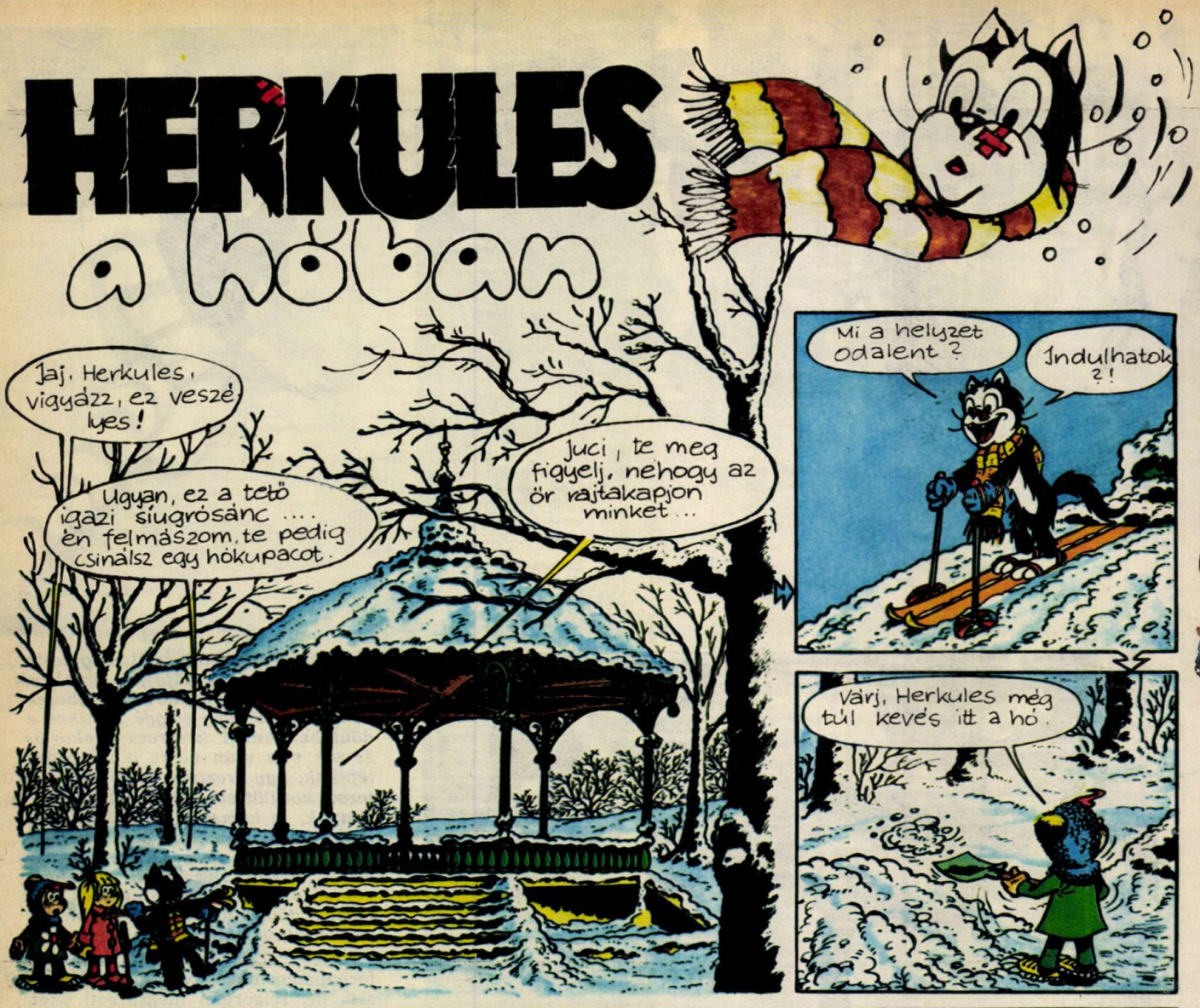

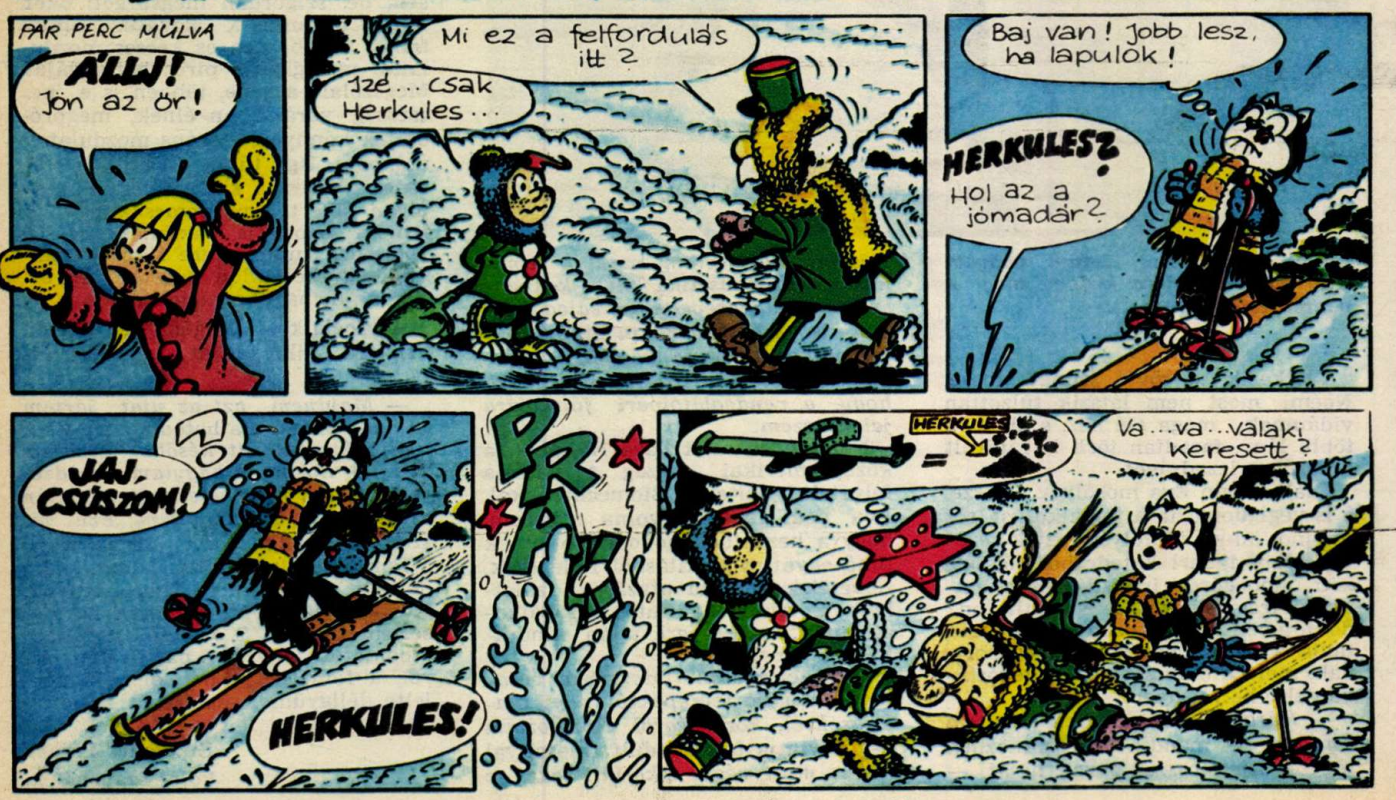

84/3

XXXIX. ÉVF. • 1984. JANUÁR 19. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

A KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

A pályaválasztás a beszédtéma ezekben a napokban a nyolcadikosok körében. Cikkünk talán segít a tétovázóknak.

90 év a madarakért. Alapító: Herman Ottó. Madárvonulás őrhelyről. Segítenek a gyerekek.

Úttörő-olimpia. Decemberben a két ünnep között rendezték meg a teremsportok versenyét.

margó

TÍZPERC

Nem sok. Annyi, mintha a végtelen óceánból merítenél magadnak egy maréknyit. S nem is lehet örökké a tiéd, mint ahogy a tenyeredben tartott víz cseppjei is lassan leperegnek az ujjaid között.

Pedig szeretnéd megtartani, tudom. Hiszen a dolgozatok, a feleletek, a táblánál töltött nehéz pillanatok, a hosszú odafigyelések sodrában ez a néhányszor tízpercnyi idő az, ami igazán a tiéd. Ezért várod annyira mindig a kicsöngetések csilingelő hangját, s ezért érzel űrt, ha tíz perc után megint megszólal a csengő. „Szünet" — milyen varázslatosnak is tartod e szót, ahol szerinted az „sz" és az „n" olyan érzékeny, olyan lágy, ahol olyan szépen muzsikál a két magas magánhangzó, az „ü" meg az „e", s szereted a „t" is, mert ez ad egy kis keménységet, határozottságot a kifejezésnek. S ez a negyvenöt percenként ismétlődő csoda a tiéd. De vajon jól használod-e?

Mert bizony nem ritka, hogy a tízperc valóságos fejetlenséggé, pokoli zűrzavarrá változik. Indulatok szabadulnak el a folyosókon, s az osztálytermekben, füzetek repülnek át nagy ívben a padsorok fölött, szép lassan terebélyesedik a földre dobott szalámi zsírfoltja, eget verő dörejjel csapódik a mosdó ajtaja újra meg újra, esztelen száguldásodban fel is lökszel valakit, mondjuk pont az osztályfőnöködet... Ne érts félre, nem azt szeretném, ha hátratett kézzel ülnél ilyenkor is a padban, vagy leszegett tekintettel, szendén sétálgatnál a folyosón. A tízpercben igenis legyen az az iskola hangos és vidám! De nem mindegy, hogyan. Mert ebbe az időbe sokminden belefér. Elolvashatsz például öt oldalt egy könyvből, lőhetsz három gólt az udvaron az ellenfél kapujába, elmondhatsz tíz jó viccet, megbeszélheted a tegnapi filmet, tárgyalhatsz a délutáni őrsgyűlésről, ötször kerülhetsz „ziccer"-be a kosárpalánk alatt, s a becsöngetésre pontosan véget érhet egy (ha nem tűnik szentségtörésnek), mondjuk pont a tanári asztalon lebonyolított gombfoci-meccs is. Vagy egyszerűen csak nyisd ki az ablakot, menj le az udvarra, sétálj egy nagyot, szívd be a tüdődbe jó mélyen a friss levegőt.

Tudom, a könyöködön jön már ki az örökös unszolás, de tényleg így van: tanulnod kell. Nem csak a matematika bonyolult egyenleteit, nem csak az emberiség történelmét, nem csak irodalmunk nagyjainak életét és munkásságát, mert kevés az is, ha mindezeken felül kitűnően eligazodsz a fizika képleteinek bonyolult útvesztőiben, megbirkózol az idegen nyelvek nehéz ige-, és főnévi ragozásaival. Meg kell tanulnod lazítani is...

Mert tudod, tíz perc tényleg nem sok. De a mindennapjainkban, az életünkben nagyon sok tízperc adódik, s egyáltalán nem mindegy, hogy hogyan használjuk ki.

Sinkovics Ferenc

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

83.3223 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

TÉLI ÖRÖMÖK

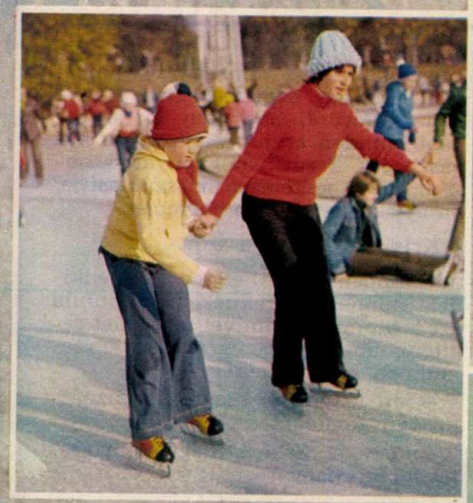

ELKÍSÉRNI EGYMÁST...

Ez az írás egy másik nyomán született. Levélben érkezett az a másik, még az ősszel, és arról szólt: milyen magára hagyottan él egy öreg ember abban a városban, amely pedig sokat köszönhet neki, mert rengeteget tett érte, amíg tenni, dolgozni tudott. Akik a levelet küldték: Bíró Kriszta és Garai Andrea, a budapesti Áldás utcai iskola nyolcadikosai. Befejezésül azt kérdezték: miért, hogy ennyire nem törődünk az idősekkel?

Valóban ne törődnénk velük? Addig piszkált a kérdés, mígnem „illetékes fórumhoz", az Áldás utcai iskola úttörőinek csapattanácsához fordultam felvilágosításért. És mi történt? Elmesélték, hogy az egyik raj anyák napi műsorral lepte meg egy öregek otthonának lakóit; egy másik raj rendszeresen bevásárol az iskola épületében lakó idős néninek; enyhíteni igyekeznek az iskola egyik takarító nénijének nemrég elhalt férje utáni szomorúságán; sokan közülük a házban is, ahol laknak, bevásárolnak, takarítanak idős és többnyire magányos nőknek, férfiaknak.

Mindez azonban nem magyarázza meg Andrea és Kriszta — és velük az egész csapattanács — elégedetlenségét. Éppen ellenkezőleg! Ennek alaposan a végére kell járni, ezt a dolgot meg kell beszélni, határoztuk el, és összeültünk öten Krisztával, Andreával, Rozival és Zitával.

Hogy észre se vegyék?

Azt, hogy egy gyerekkel törődni kell, hogy vigyázni kell rá, segíteni kell neki, hogy a saját lábán megálljon, mindenki természetesnek veszi, sőt: elítéli ha valaki felnőtt ezt a kötelességét teljesíteni elmulasztaná. Az öregeknél nem ilyen egyszerű a helyzet, mivel ők nem innen, hanem túl vannak az „önállóság korán".

— Az öreg emberek már nagyon is rászorulnak a gondoskodásra, a fiatalabbak segítségére — mondja Zita —, csakhogy ők ezt nem hiszik el, vagy legalábbis nem törődnek bele. Magukban is tiltakoznak az ellen, hogy ők öregek, mintha az valamiféle bűn vagy betegség lenne. Hányszor előfordul, hogy egy bácsi inkább minden erejét megfeszítve kapaszkodik a rázkódó, kanyargó buszon, de önérzetesen visszautasítja, ha át akarom adni a helyemet.

Kriszta veszi át a szót:

— Éppen ezért kellene mindenkinek, minden gyereknek megtanulnia azt a tapintatot, amivel úgy lehet segíteni, hogy az ne is tűnjék a szemükben segítségnek!

— Jó lenne, ha megmagyaráznád, hogyan gondolod ezt!

Andrea is, Zita is megtörtént esetet mond magyarázatul:

— Síkos volt a járda, mert fagyott, jobb lett volna, ha a nagymamám nem megy ki az utcára. Csakhogy a vásárlást nem hajlandó átengedni másnak. Hát mielőtt elindult volna, magam hívtam: megyek a közértbe,

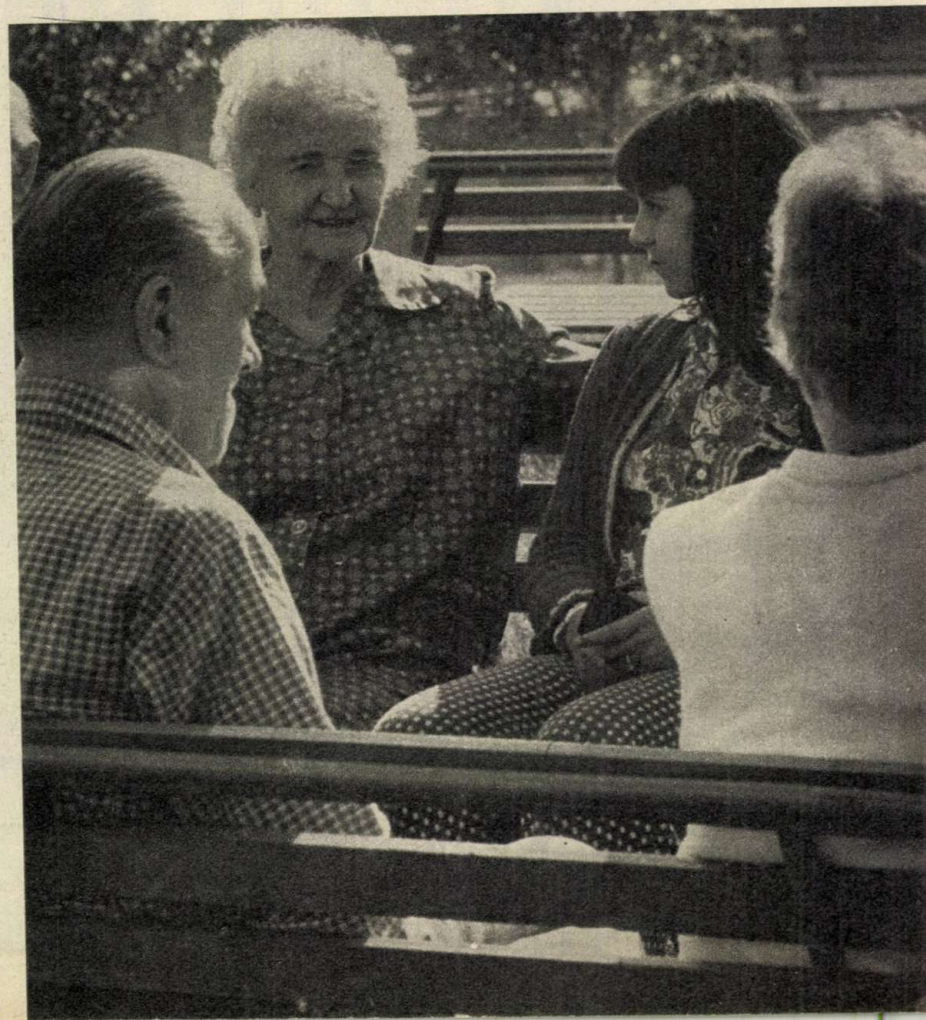

Van ahol nem is a segítség a fontos. Hanem hogy legyen időnk beszélgetni, mesélni saját dolgainkról, s meghallgatni az övéket

**Meg kell tanulnom,
hogy milyen
a szép leveszöldség.
Mert azt kell vásárolnom...**

jöjjön velem. Az utcán belékaroltam, úgy kísértem el, hogy ő kísért el.

— A barátnőm nagymamája pedig főzni szeret nagyon, csak már nehezen bírja. Mégsem látott szívesen senkit a konyhában. A barátnőm kitalálta, hogy megkéri: tanítsa meg őt elkészíteni azokat a finom ételeket, amiket csak ő tud. Azóta tart a „főzőtanfolyam". A nagymama nemcsak hogy átengedi, hanem át is adja a munka nehezét: ha tanulás és nem segítség, az egészen más!

Elszakadt fonál?

— Saját nagymamájának, nagypapájának, ha akar, még könnyebben tud segíteni az ember — véli Rozi —, de idegenekkel már nem olyan egyszerű. Sok gyerek bántja, csúfolja azt, aki már öreg, ezért azután bizalmatlanokká válnak.

— Megesett már — teszi hozzá Zita —, hogy segítő szándékkal mentünk valakihez, de gyanakodva fogadott. Azon törte a fejét, milyen érdekünk fűződhet nekünk ehhez. Nem hitt az önzetlenségünkben. Az öregek ma úgy érzik, ki vannak rekesztve valamiből, túlzottan alkalmazkodniuk kell. Sokan inkább magukba zárkóznak.

— Azt hiszem, nem is adunk nekik sok lehetőséget, hogy magukba ne zárkózzanak — veszi vissza a szót Rozi. — Én úgy látom, ez a mostani világ nagyon is a fiataloké.

Kriszta mondja:

— Pedig a gyerekek éppen a kapcsolatot jelenthetnék az öregek számára a mával. A saját kortársaikkal szerintem inkább csak a múltról tudnak és szoktak beszélgetni.

— Régen létezett valamiféle folyamatosság — állítja Zita. — A nagyszülők, a szülők és a gyerekek nemzedéke egy fonálra volt fűzve: mindegyiknek megvolt a maga dolga és helye. Eszerint segítették is egymást, és tanultak is egymástól. Ez a fonal mintha valahol, valamikor megszakadt volna. Nem ismerjük egymást, sokszor még egy családon belül sem.

Ahogy a beszélgetés erre kanyargott, egyszer csak szóba került az a magatartás, amit Gajdar hősei, Timur és csapata képviselnek. A történetet mindenki ismeri, hiszen kötelező olvasmány, és mindenkinek hasonló volt a véleménye a Zitáéhoz:

— Az a helyzet annyira más volt! Ma nem kell a kútról vizet hozni, mert vízvezeték van, nem kell fát hordani, mert ott a központi fűtés; nekünk azt is nehezebb kitalálni, hogy miben segítsünk, mert a heti egy bevásárlást vagy takarítást én bizony kevésnek érzem.

Az elégedetlenség okához, aminek a keresésébe fogtunk ezzel az eszmecserével, úgy tűnik, sikerült közelebb jutnunk. Hát ahhoz, hogy meg is tudjuk szüntetni?

Van időnk rájuk?

— A segítségnek szerintem a lelki oldala lenne ma a fontosabb — fogalmazza meg Rozi —, vagyis az, hogy legyen időnk beszélgetni, foglalkozni az öreg emberekkel. Hogy fontosnak, ne pedig kirekesztettnek érezzék magukat.

— Talán egy mozgalom kellene — lelkesedik Kriszta —, hogy újra meg tudjuk fogni egymás kezét!

— Nem kell új mozgalom: az úttörőcsapatod is éppen ilyen mozgalom.

— Mi már elhatároztuk — ezt Zita meséli —, hogy az öregek otthonába, ahol a műsort adtuk, rendszeresen vissza fogunk térni, de nem valami alkalmi produkcióval, hanem azért, hogy az ott lakó nénik varrni tanítsanak minket.

Legyen Krisztáé a zárszó:

— Nemcsak az a fontos, hogy mi foglalkozzunk az öregekkel. Engedjük azt is, hogy ők foglalkozzanak velünk! Mert ez is segítség.

Nádasi Tibor

Lehet, hogy az idős embereknek megfájdul a derekuk egy ilyen gereblyézés során. A tiétek meg éppen ettől lesz egészségesebb

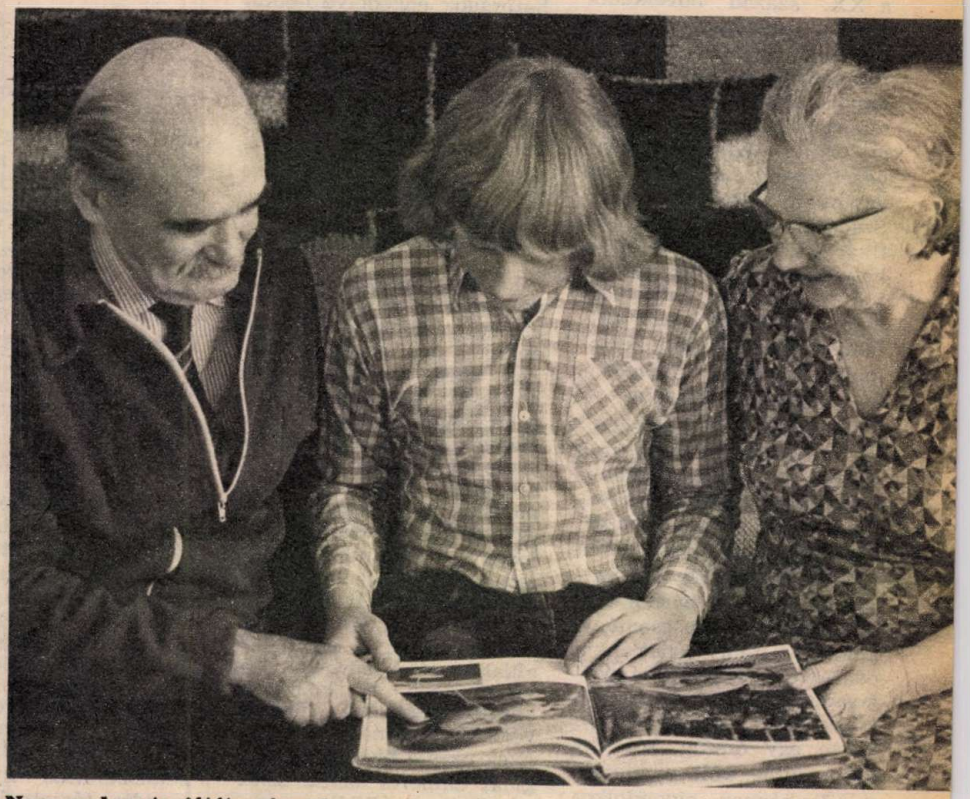

Nem csak a te jótéteményed, ha törődsz az idősekkel. Figyeld meg, mennyi jó tanáccsal, mennyi érdekes ismerettel gazdagítanak téged

VILÁGLÁTÓ

A Fülöp-szigetek lakóiban gyülemlik az indulat

A hír önmagában talán nem is érne meg többet, mint egy bekezdést valamelyik napilap kishírek rovatában. Hiszen a XX. század bővelkedik politikai színezetű merényletekben, kezdve John F. Kennedytől, az Egyesült Államok elnökétől, folytatva a sort Salvador Allendével, a Chilei Egységkormány vezetőjével, egészen az egyiptomi államfő, Anvar Szadatig. S ha a világpolitikai értékrendben betöltött helyüket vizsgáljuk, hozzájuk mérve egy Fülöp-szigeteki politikus halála érthetően jóval kisebb hullámokat kavar a világpolitika nyugtalan tengerén.

Ráadásul a Fülöp-szigetek — ahol a gyilkosság történt — hétezer kisebb-nagyobb szigetből álló ország, kívül esik a nemzetközi politikai élet szűken vett látókörén. Egy gyilkosság azonban — bárhol történjen is — olyan esemény, amelyre nem lehet nem odafigyelni. E politikai gyilkosság pedig, melynek, ha közvetlenül nem is, de közvetve egy ország, sőt egy egész világ volt a tanúja, mindenképpen elgondolkodásra késztet. Benigno A uino Fülöp-szigeteki ellenzéki vezető halála éppen ezért általános tanulságokkal szolgál. De kezdjük az elején . . .

1983. augusztus 21-ét írtak. Vasárnap volt, s a manilai repülőtér előtt óriási tömeg gyűlt össze, hogy köszöntse a hároméves önkéntes száműzetésből — a hatóságok engedélye nélkül — visszatérő Aquino szenátort. A Szöulból érkező gép simán landolt, s a szokásos előkészületek után kinyílt a repülőgép ajtaja . . .

Lövések a reptér betonján

Ettől a pillanattól kezdve egészen odáig, hogy a reptéri biztonsági szolgálat emberei Aquino és egy akkor még ismeretlen férfi holttestét betették a szolgálat gépkocsijába, az eseményeket többen és többféleképpen magyarázzák. A hivatalos verzió szerint a politikus — polgári és egyenruhás tisztek gyűrűjében — megindult a közelben várakozó gépkocsi felé. Pontosan tizenkét lépést tett meg, amikor felbukkant egy, a repülőtéri alkalmazottak egyenruháját viselő férfi, és közvetlen közelről egyetlen lövéssel végzett Benigno Aquinóval. Ezek után a biztonsági szolgálat emberei szinte szitává lőtték az állítólagos merénylőt. A halott nem beszél, s így a tettes és az áldozat közül egyik sem mondhatja már el, mi történt valójában.

E hivatalos változatnak azonban több szépséghibája van. Nehezen elképzelhető ugyanis, hogy a rendkívüli biztonsági intézkedések közepette, mellyel a hivatalos kormányzat fogadta Aquinót — a biztonsági rendszabályok szigorúságát a szoros védőőrizet is bizonyítja —, valaki egyszerűen odasétáljon a politikushoz, és lelője úgy, hogy a tucatnyi katona addig a pillanatig egyetlen ezt meggátolni igyekvő mozdulatot se tegyen.

A hivatalos manilai verzió ellen azonban leginkább az a vallomás szól, amelyet a Kyodo japán hírügynökség újságírója tett, aki maga is a gépen tartózkodott. Vakania Kiosi ugyanis kijelentette: „Egyenruhás férfiak körülvették a politikust és kituszkolták a gépből. Láttam, amint ketten is kis revolvert vesznek elő, s hallottam, amint a csapatot vezető tiszt a helyi bennszülöttek nyelvén azt mondta társainak: én csinálom. Amikor pedig a csoport a betonra ért, meghallottam a lövéseket." Vakania szerint a kormány által a gyilkosnak kikiáltott személy csak az ellenzéki vezér meggyilkolása után ugrott ki egy katonai járműből, aztán ugyanaz a fickó, aki hátulról fejbe lőtte a politikust, végzett emezzel is.

A Fülöp-szigetek Kennedyje

Természetesen egyáltalán nem közömbös, melyik variáns az igaz a kettő közül. Az igazságot azonban — mint oly sok állami szinten megszervezett politikai gyilkosság esetében — valószínűleg ezúttal sem tudja meg a világ. Marcos elnök természetesen — ez benne van az íratlan játékszabályokban — „pártatlan" vizsgáló bizottságot nevezett ki a gyilkosság körülményeinek tisztázására. A vizsgálat eredménye azonban nem változtathat azon a tényen, hogy Benigno Aquino halott. A hivatalos Manila azonban, mely a veszélyes ellenzéki vezér halálának hírét megkönnyebbüléssel fogadta, most kénytelen elviselni a történtek mind súlyosabbá váló következményeit. Az ország történetének legna-

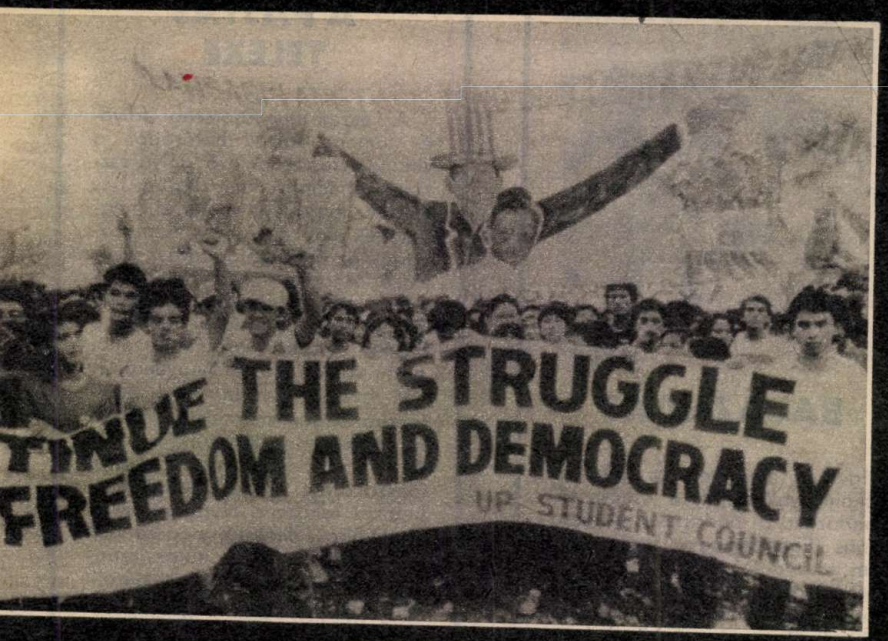

Az ország lakói megelégelték az amerikai függőséget

Tüntetések követik egymást

MEGGYILKOLTAK EGY POLITIKUST!

gyobb tömegtüntetésén több mint egymillió ember kísérte a meggyilkolt ellenzéki vezér koporsóját a manilai templomig. A csendes tüntetés azonban a hatalommal való nyílt összecsapássá fajult, s azóta is egymást követik a már-már a kormányzat helyzetét veszélyeztető tiltakozó megmozdulások. A hangulatra jellemző egy manilai lap kommentárja, amely a „Fülöp-szigetek Kennedyjének" nevezte Aquinót, egyszerre utalva liberális elképzeléseire és halála körülményeire.

Mindez persze nem jelenti azt, hogy ha történetesen Aquino lett volna az ország elnöke, automatikusan megváltozott volna a Fülöp-szigetek lakosságának élete. Sőt, valószínűleg a nagypolgári családból származó Aquino hatalomra kerülése után is jobbára saját társadalmi rétegének érdekeit szolgálta volna ki. A gyilkosság ezért csupán szikra volt, mely fellobbantotta a széles tömegekben régóta gyülemlő indulatokat. A lakosság több mint 60 százaléka ugyanis nyomorszinten tengődik, az ország külföldi adósságállománya 20 milliárd dollár körül van, a társadalmi különbségek pedig a nagyon gazdag és nagyon szegény rétegek között egyre nőnek.

Haragszik-e Amerika?

Aquinót egyébként valóban csak egy lépés választotta el attól, hogy felváltsa Marcost az ország elnöki székében, mint az ellenzék legnagyobb befolyású vezetője. Marcos elnök gyakorlatilag azért hirdette ki 1972-ben a rendkívüli állapotot, mert valamennyi felmérés azt jósolta, hogy az 1973-ra kitűzött választásokon Benigno Aquino lesz a biztos nyertes. A szenátor így azonban az elnöki palota helyett a börtönbe került, ahonnan csak 1980-ban — gyógykezelés végett — utazhatott az Egyesült Államokba, ahol visszatéréséig élt, és szervezte az emigráns ellenzéket.

Ez a momentum egyébként a Reagan-kormányzat számára többszörösen kellemetlen. A Fülöp-szigetek, mely fél évszázadon át volt az Egyesült Államok gyarmata, ma is teljes mértékig függ a tengerentúli gazdasági és katonai segítségtől. Cserébe az amerikai stratégiai érdekek szempontjából felbecsülhetetlen értékű tengeri és légi támaszpontokat kínál szövetségeseinek. Így alakulhatott ki az a paradox helyzet, hogy miközben az amerikai lapok nem győzik ostorozni az emberi jogok Fülöp-szigeteki megsértését — e sorba illesztve Aquino meggyilkolását is —, Reagan és kormányzata mégis a legbarátibb kapcsolatokat ápolja a manilai vezetéssel. Még akkor is így van ez, ha az amerikai elnök — a nemzetközi felháborodás okozta nyomás miatt — egyelőre elhalasztotta őszre tervezett Fülöp-szigeteki útját. Ez azonban nem jelenti azt, hogy tavasszal ne mondhatná: hol van már a tavalyi hó?

Nagy Csaba

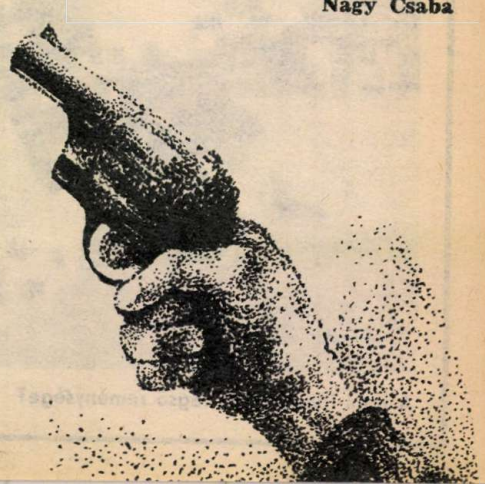

ZSIBONGÓ

BABÁZNAK?

Igen is, meg nem is. Játékbabákon gyakorolják a csecsemőgondozást a budapesti Balassa János Egészségügyi Szakiskolában tanuló leendő ápolónők. A kórházi gyakorlat előtt az iskolában demonstrációs termekben sajátítják el az egészségügyi ápolás alapvető ismereteit.

A PAJTÁS TELEXE

Az észak-magyarországi folyó- és tómenti falvak határában a villanyoszlopokon lévő gólyafészkeket speciális fém alapra helyezték, majd egy méterrel megemelték. Így a fészkek nem zavarják az áramszolgáltatást, s rövidzárlatnál a gólyák nem pusztulnak el. ● Bélyegblokkot jelentet meg a Magyar Posta a Szépművészeti Múzeumból ellopott nagy értékű festményekről. A hét bélyeget tartalmazó blokk február végén, március elején kerül forgalomba, 20 forintba kerül. ● A Budapesti Tavaszi Fesztivál időszakában újabb hanglemezheteket rendez a Hungaroton. A fesztiválra jelentetik meg többek között Bartók „Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára", valamint „Divertimento" című felvételét a Liszt Ferenc Kamarazenekar előadásában.

KOCCANÁSOK

Emelkedett hangulat: tiszteletadás a csapatzászló előtt. A résztvevők nem csak tudják, érzik is, hogy ünnep van, amelynek a meggyőződésünket, hovatartozásunkat, szimbolizáló zászló, egyenruha, tisztelgés, zene, s egyéb dísz szerves része. S aztán lezajlott az ünnepség első – hivatalos –, majd kezdődött a második – vidám, zajos – része. Ahogy a forgatókönyvben előírták. A zászlóvivők még méltóságteljesen kivonultak, majd néhány pillanat múlva, mint áradó folyó vagy csatába rohanó harcosok, visszahömpölyögtek.

Eddig tehát minden rendben. Azaz mégsem. A csapatzászlót ugyanis a folyosó sarkába, a földre rakták. S az ott maradt végig, félrelökve, elfeledve. Nem akadt senki, aki a zászlót megillető helyére, az úttörőszobába vagy az aula zászlótartójába tette volna. Miért? Nemtörődömségből? Vagy talán ez kimaradt a forgatókönyvből?

(Szente)

A HARMINCHARMADIK

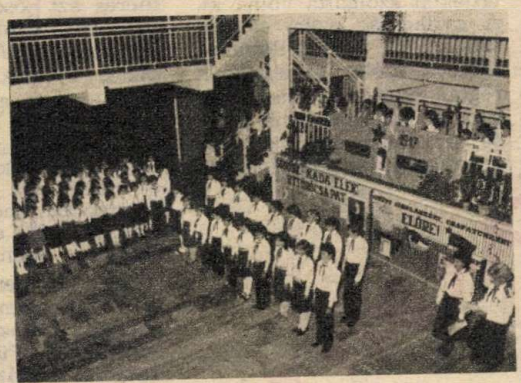

Kecskemét peremkerületében, Hunyadivárosban nyílt meg a város harmincharmadik általános iskolája. Az új iskolában természetesen új úttörőcsapat is alakult, amely a művésztelep-alapító, szőlőtermesztést meghonosító, könyvtárat, múzeumot létesítő hajdani polgármester nevét vette fel. Az 5630. számú Kada Elek Úttörőcsapat működését engedélyező okmányt ünnepélyes csapatgyűlésen vette át Kele Ilona csapatvezető dr. Tubak István városi úttörőelnöktől.

EGY KÉP — EGY MONDAT

A honi labdarúgás végső reménysége?

PLANETÁRIUMI MŰSOR

A budapesti Planetáriumban 4—7. osztályosoknak január 24-én 10 és 14 órakor, 26-án 14 órakor, nyolcadikosoknak, elsős és másodikos gimnazistáknak, szakközépiskolásoknak és szakmunkástanulóknak 24-én 12 órakor tartanak előadást. A Planetárium hétfőn és szerdán zárva van; kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap 9-től 17 óráig, pénteken 11-től 19 óráig tart nyitva.

HŐLÉGBALLON-TALÁLKOZÓ

Csodálatos látvány lehetett ez a ballon-kavalkád. Őcsényben rendezték meg a III. nemzetközi hőlégballon-találkozót, amelynek védnöke a MÉM Repülőgépes Szolgálat, az MHSZ és a MALÉV volt.

LENIN

Hatvan éve, 1924. január 21-én halt meg Vlagyimir Iljics Lenin, a forradalmár, filozófus és politikus, a marxizmus továbbfejlesztője. Ő volt a bolsevik párt és a szovjet állam alapítója és első vezetője.

DŐL A FA!

Dől a fa valahol a Bakony mélyén, pontosabban a Mezőföldi Erdő- és Vadgazdaság mecséri erdészetének a Bakonyban lévő 5100 hektáros lomberdejében. Évente 27 ezer köbméter fát termelnek ki, amelyből bányászati, tűzifa és papír alapanyag készül.

HÁZHOZ VISZIK...

A fegyverneki 3169. sz. ABC boltban a Kállai Éva Úttörőcsapat tagjai segélykérő levélszekrényt helyeztek el. Az idős embereknek csak a címüket és a vásárlandó áruk listáját kell eljuttatni ide, s a segélyszolgálat ügyeletes tagjai délutánonként máris házhoz viszik a ropogós kiflit, a friss tejet, a kívánt árut. Nemes kezdeményezésükért elismerés illeti őket!

ZSIBONGÓ

FÜLEKI JÁNOS:

A DÁLNOKI DÉNÁROK

Öreg volt már, százévesnél is idősebb az a tölgyfa, amely Dálnok fölött, a tisztás szélén emelkedett a magasba. A falu népe Dózsa Áron fájának nevezte, mondván: itt telepedett le Budai Nagy Antal leghűségesebb vitéze, hogy kipihenje fáradtságát, miután negyven lázadó jobbágycsaládot e hegyi rengetegbe vezérelt a gonosz uraságok bosszúja elől. Az úrnak 1440-ik esztendejét írták akkor.

Azóta ötvenegynéhányszor hullajtotta el a leveleit a vén fa. Dálnok falu felépült, s munkához szokott lakóit a sziklás, kőkemény föld helyett inkább az erdő tartotta el. Az urak bosszújától nem csupán a hegyi rengeteg védte őket, hanem akkor már az ország első embere, Mátyás király is, aki megpróbálta féken tartani a dölyfösöket. Így hát Dózsa Áron békességesen élhette le utolsó esztendeit. Még láthatta az unokáját, a keménykötésű, életvidám György gyereket, akit halála előtt ágyához hivatott és így szólt hozzá: „Azt álmodám az éjjel, hogy nagy ember leszel, kisunokám. Még Budai Nagy Antalnál is hatalmasabb, aki megregulázza majd a nemes urakat."

Áron apó halála után is tovább élt a dálnokiak emlékezetében. Különösen György gyerek gondolt reá sokat. Amióta sihedernyivé cseperedett, mindennap kilopódzott a szülői házból egy félórácskára. Fölmászott a tölgyfa tetejére és szólítgatni kezdte a nagyapját: „Áron apó, mondd meg néköm, hogyan löhetnék olyan bátor embör, mint amilyen te voltál!" Várta, mind tovább várta György gyerek a választ. Olykor, ha egy-egy szellő végigsuhant a lomb között, nagyapja sóhaját vélte felismerni. Válaszolt is rá György: „Tudom, hogy féltesz bennünket. Jó urunk, Mátyás király ugyan vigyáz reánk, de Buda vára messzire vagyon ide. Ezök a gaz uraságok, ha töhetik, kegyetlenül mögsanyargatnak. Én úgy odavágnék az irhájukra! Ha máshol nem, hát a medgyesi vásáron. Nagyapó, én elmennék Medgyesre..."

Ebben a minutában egy öreg embert pillantott meg. Bicegő járásáról ismerte fel: üdős Füves Márton ő. Nagyot dobbant a szive és egy szemvillanásnyi idő alatt lemászott a fáról.

— Márton bátya, várjék kigyelmed! — kiáltott utána. Az öreg megállt, visszanézett a fiúra és összevonta szemöldökét.

— Mit látnak szemeim! — kiáltott rá keményen az öreg. — Magányosan múlatod az idődet, miközben szülőatyádék serényen készülődnek? Jobban tennéd, ha a vesszőket adogatnád kosárfonó kezükbe. Sürgős a dolguk, hiszen holnap, pirkadatkor indulunk a medgyesi vásárba.

— Az imént éppen azt határozám el Áron apó fáján — vágott a szavába a gyerek —, hogy én is elmennék a medgyesi vásárba...

— Elmenél, te? — mérte végig az öreg. — Hiszen pöndölyös vagy, nem pelyhedzik legénytoll az álladon...

— Én, pöndölyös? Nézze meg kigyelmed ezöket az izmokat! — emelte fel dühösen megfeszített karjait György gyerek.

Üdős Füves Márton legyintett rá.

— Úgy hírlik, hogy Báthory uraság támadásra készül ellenünk. Éppen azért harminc durungos legényembör kísér el bennünket. Olyanok, akik a tavaszi Szent György havi vásárból jövet már béugrasztottak egy csapatnyi martalócot az erdőbe.

— Nem valék én sem gyávább náluk! — toporzékolt mérgében a fiú. — Emlékezzék csak rá, hogy tizenkét éves koromban puszta kézzel vettettem fogságba a vásárosokat riogató fiatal farkast!

— A farkas oktalan állat — nyugtatta Füves Márton —, Báthory martalócai hozzá képest esztelen vadak. Dózsa Áron unokája nem válhat a martalékukká. Érted, György fiam?

* * *

Hajnalodott. A Nagy-Küküllő parti öreg város, Medgyes főterén már egy gombostűt sem lehetett volna földre ejteni, annyi volt ott a vásáros. Eljöttek a fogarasi posztókereskedők, a vásárhelyi takácsok. Áruikat kínálgatták a koromdi és az agyagfalvi fazekasok. Hangosan hivogatták a vevőket a kányádi bőrösök, a böződi meg a kászoni csizmadiák, a küküllővári és a keresztúri mézeskalácsosok. Olykor-olykor Füves Márton jól ismert, rekedtes hangján is felhívta portékáira a figyelmet: „Kosarat, teknyőt vögyenek!" Nem kellett azt olyan nagyon kínálgatni, hiszen kosárra, meg teknőre mindenkinek szüksége volt. Meg aztán, tudták jól: olyan portékát kapnak, amelyet évekig nyűhetnek. Hullott is a dénár, meg a rézkrajcár üdős Füzes Márton iszákjába.

Miután az utolsó teknőt is eladták, készülődni kezdtek, hogy felkeressék a sóárusok, a takácsok és a csizmadiák sátrát, hogy maguk is megvásárolják a legszükségesebbeket. Amikor is... az öreg templom melletti görbe utcából éktelen zsivajgás hallatszott. Asszonyok, lányok jajveszékeltek. Mögöttük lovak patkói csattogtak. Ostorral, karddal vágtak a lovasok a sokaság közé, és pillanatok alatt olyan fölfordulás keletkezett, amilyet még a roskatag, öreg medgyesi épületek sem láttak.

— Báthory martalócai ezök az istentelenök! — kiáltották egyszerre többen is. — Meneküljetök embörök!

Üdős Füves Márton ég felé emelte kérges tenyereit, majd ökölbe szorította, s úgy kiáltott: „Báthory, Báthory, verjen meg az isten!" Átokszava azonban nemhogy az egek uráig, de még a templomtorony tetejéig sem ért föl, hiszen olyan nagy volt akkor már a lárma, a kiabálás, a jajszó és a dulakodás. Az öreg hirtelen az iszákjához kapott, mintha csak most jutott volna eszébe, hogy menynyi dénár, mennyi krajcár... „Uram Jézus, segíts mög! Ha elvész, hogyan kerülök a dálnokiak szeme elé? Menekülni kéne innét... de hát öregek már a lábaim."

Kétségbeesett töprengését ismerős gyerekhang szakította félbe.

— Márton bátyó! Akassza kigyelmed az iszákját az én nyakamba! Magamra terítöm a ködmönömet és usgyi neki, vesd el magad. Néköm fürgébbek a lábaim.

— György fiam, hogy kerültél ide, ebbe a nagy kavarodásba? — nézett rá meredt szemekkel az öreg. De nem várt feleletet, mert maga is érezte, hogy most minden perc drága. Átemelte a nehéz iszákot a gyerek vállára és már biztatta is, hogy meneküljön, ahogy tud.

Pillanatok múltával azt még látta, hogy a gyerek fürge mozdulatokkal búját át egy ló hasa alatt, s mire a martalóc lesújthatott volna rá a kardjával, már a másik ló alatt is átbújt, oly fürgén, hogy az öreg szem már nem követhette útját.

Az ifjú Dózsa György úgy gondolkozott, hogy most egy kis időre behúzódhatik a templomba, s ha majd csitul a zaj, ürülni kezd a piactér, súlyos kincsével csak akkor vág neki a rengetegnek. Fürge mozdulataival azonnal a templom ajtajánál termett. Már éppen nyúlt a kilincshez, amikor is... ütést érzett a fején. Hirtelen megszédült... és elsötétült körötte a világ.

* * *

Kétségbeesetten jajgató sebesültek között tért magához. Rémült tekintettel nézett körül. Ugyan hová került? Egy ócska szekéren döcögött többedmagával. Szekér előttük is, mögöttük is. Sokan voltak, vitték őket. Ugyan hová?

— Kemény koponyád van, hallod-e gyerek! — szólt hozzá a szekér mellett poroszkáló katona. — Olyat csaptam rá, hogy magam is azt hivém: rögvest Szent Péter atyánk ajtaján kérsz bocsátást.

Nagyot sóhajtott a fiú.

— Élek, élek — mondogatta. — De úgy látom, hogy rab vagyok. Hej, ha tudnám, hogy hová visznek?

— Sose búsulj! — bátorította a katona. — Jó dolgotok lesz. A nagyságos Báthory István úr várkastélyát fogjátok építeni Udvarhelyen.

Még nagyobbat sóhajtott erre György gyerek.

— Nem tart az örökké — így folytatta a fegyveres kísérő. — Ha isten segedelmével tíz esztendő múltán felépül a várkastély, bizonyára szabadon enged a nagyságos úr. Mert jó szíve vagyon neki. Néköm elhihetöd.

A szekerek békésen vonultak tovább. Györgynek ebben a pillanatban jutott eszébe a pénzzel teli iszák. Tapogatni kezdte ... ott volt az oldalán. Megnyugtató érzés volt ez a számára. Milyen jó, hogy a ködmönt magára terítette. Az rejtette el a kincset a világ elől.

Úgy érezte, hogy visszatért az ereje. Fölült, majd kis idő múltán föltápászkodva ugrott le a szekérről. Gyalogolva folytatta az utat, mert úgy vélte, hogy a mozgás erőt visz elernyedt izmaiba. S az erőre bizony nagy szüksége lesz még.

A csüggedten menetelő szekérkaravánt alkonyattájt egy falu széli tisztáson megállították a katonák. Pihenőt rendelt el a vezetőjük, mivel maga is eléggé fáradt volt már. Beosztotta, hogy melyik katona hol és mikor őrködjék. A foglyokkal nem törődött. Mindenki azt hajtja álomra a fejét, ahol tudja. Ha akarja, a szekéren marad, ha nem, akkor a puszta földre is leheveredhet.

Félóra múltán ájult álomba merült a tábor. Nem csoda, hiszen kimerítő volt az egész napi út. György is érezte a fáradtságot, de nem annyira, hogy az álom levegye a lábáról. Semmiképpen sem akart elaludni, mert az tíz évi várépítő robotot jelentett volna a számára. Áron apó, segítsd meg a te kedves unokádat! Nem, nem élhetek rabságban életöm legszebb éveiben! Mit szólnának a dálnokiak, ha a dénárjaikat nem vinném hiánytalanul haza? Áron apó sem bocsájtaná ezt meg néköm ott, azon a túlvilágon. Cselekedni kell, mégpedig rögvest, mert néhány óra múltán pirkad a hajnal. Áron apó, mit is tettél volna az én helyemben?

Az éjszaka nem volt teljesen sötét, mert a hold gyér fényt bocsátott a tisztásra. Csendes, mozdulatlan volt a tábor, csak itt-ott lépdelt egy-egy őr. Elég nagy távolságban álltak egymástól, biztosak voltak a dolgukban, senki sincs ébren, ugyan ki is gondolna ebben a kimerültségben a szökésre.

Vagy talán mégis? György gyerekben megérlelődött az elhatározás. Nem tétovázott, cselekedett is azonnal. Felállt és elindult a legközelebbi őr elé. A szíve a torkában dobogott, de minden erejével megpróbált úrrá lenni félelmén.

Az őr csak akkor vette észre, amikor már a közelébe ért. Nem szólt rá, mert látta, hogy gyerekember és nincs fegyver a kezében.

— Úgy vélem, kigyelmed az, akit keresek! — szólalt meg György illendő köszönés után.

— Kormos Gáspár a nevem — felelte az őr. Érződött a hangján, hogy egy kissé meg van illetődve. — Mi járatban vagy?

— Szerencsém van, hogy pontosan idetaláltam — folytatta most már határozottabb hangon a fiú. — A kincstárnok úr üzeni, hogy sürgösen keresse fel kigyelmed, mert valami egetverően fontos feladattal akarja megbízni.

— A kincstárnok? Éjnek éjszakáján?

— Mondám, hogy egetverően fontos a feladat. A kincstárnok többször is kihangsúlyozta: ezt csak Kormos Gáspár tudja elintézni. Érti kigyelmed? Ha engem ilyen nagy megtiszteltetés érne, egy pillanatig sem haboznék. Nem én!

— Jó, jó! — vágott közbe a katona. — De hát az őrzés ...

— Éppen azért küldött engem a kincstárnok — magyarázta most már kissé nyugodtabb hangon György —, hogy én strázsáljak itt kend helyett.

— Te? Hiszen kölyök vagy még ...

— Ha a favágó balta nem esik ki a kezemből, akkor a dárda sem fog ki az erőmön! — mondta a fiú és már nyúlt is a fegyverért. — Ne ellenkezzék, hanem menjen, ha hívják!

— Hát, ha így szól a parancs, akkor indulok!

György gyerek egy darabig figyelte a távolodó őrt, miközben megtörölte verejtékező homlokát. Nézte volna még tovább is, de közben felhőbe burkolódzott a hold és vaksötétté vált a tisztás. Egy pillanatig sem ácsorgott tovább.

* * *

Egy heti gyaloglás, tévelygő útkeresgetés után így mentette meg a dálnokiak dénárjait, rézkrajcárjait a siheder Dózsa György. A falu népe körülfogta, megölelte. A sebeit gyógyítgató üdös Füves Márton vállára tette a kezét és így szólt hozzá: „György fiam, most váltál igazán Dózsa Áron unokájává!"

MOZAIK

SZERKESZTI: MAGYAR KATALIN

MÚZEUM A FÖLD ALATT

Vannak föld alatti múzeumok is, titkokat rejtő évezredes csodák, melyek szerencsés véletlen folytán egyik pillanatról a másikra napvilágra kerülnek, és mi, huszadik század végi halandók nem tudunk hova lenni az ámulattól. Ilyen lélegzet-elállítóan izgalmas esemény volt 1974-ben Csin-Si-Huang föld alatti síremlékének feltárása is. A gigantikus mauzóleum a világ egyik legnagyobb régészeti szenzációja. Kútfúró parasztok ásója nyomán került elő az első életnagyságú agyagszobor, s amikor a régészek elkezdték a feltáró munkát, egyszer csak beomlott a föld, s a csodálkozó tekintetek előtt megjelent a túlvilág fantasztikus agyaghadserege, amely a Kínát először egyesítő uralkodó, Csin-Si-Huang föld alatti sírját őrzi.

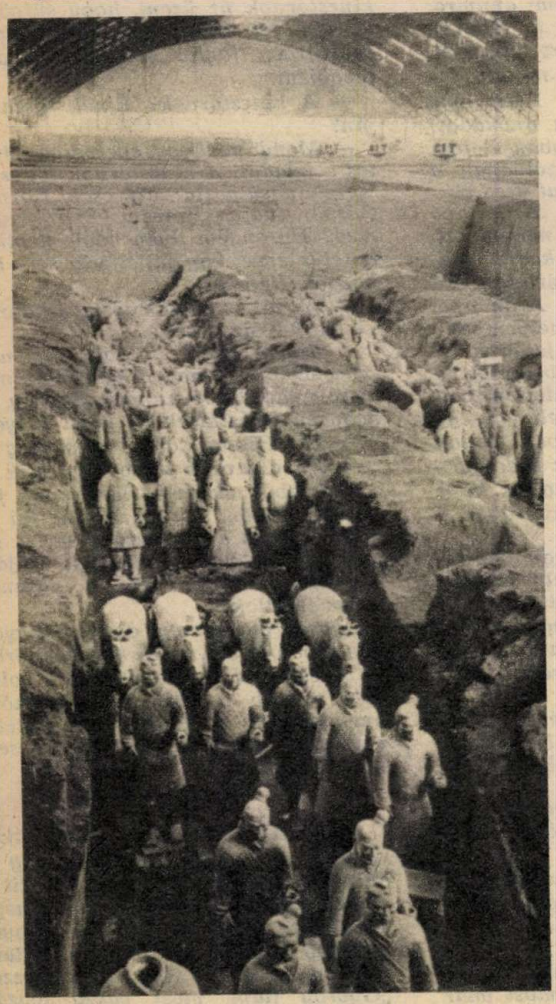

A síremlékről pontos leírás maradt az utókorra, de senki sem hitt abban, hogy ez a fantasztikus lelet létezik, s egyszer napvilágra kerül. A csoda megtörtént. Eddig harmincezernél több életnagyságú agyagkatona került felszínre. Soha még ekkora föld alatti testőrség nem szolgált halott uralkodót. Csin-Si-Huang időszámításunk előtt 210-ben, ötvenéves korában halt meg, egységes, de lázongó birodalmat hagyva maga után. A Csin-dinasztiát egy parasztfelkedés hamarosan megfosztotta uralmától, a Li-hegyi palotát lerombolták, de a hegy belsejében felépített halott birodalmat nem tudták megközelíteni. A kínai császár föld alatti hadserege csak 1974-ben mutatkozott be az élőknek.

MINDEGY A NEVÜK

Személyükben minden mese szerelmespárja áll előtted: királyfi és királylány, hős és hősnő... A szépek szépe és az igazak igaza.

Mindegy a nevük, mindegy, hogy hívják őket. Hol volt, hol nem volt álmok óperenciás tengerén lebeg hajójuk, s örökzöld a part, ahol kikötnek. Ezerszer meghalnak és ezerszer feltámadnak, mert akarod, akarom, akarjuk, hogy létezzenek. Nélkülük olyan egyhangú, olyan sivár lenne az élet, mint a csillagtalan esti égbolt.

Szükségünk van a csodákra, szükségünk van a valóság partjain túli fényekre, a szivárványszínű mesékre, amelyekben a jó legyőzi a gonoszt, s az igazság úrrá lesz a hazugságon.

KÖNYVJELZŐ

Jártodban-keltedben épületek között visz az út, itt egy ház, ott egy templom, amott egy palota. Izgalmas dolog lenne tudni, hogy melyik milyen stílusban épült, avagy melyik közülük a stílustalan. Nem elérhetetlen álom ez, csupán rajtad múlik. Érdekel a téma? Felhívjuk a figyelmed Kelényi György Építészeti stílusok című könyvére, amely az európai építészet legtipikusabb példáit vonultatja fel, épp ezért az alapokat el lehet sajátítani belőle.

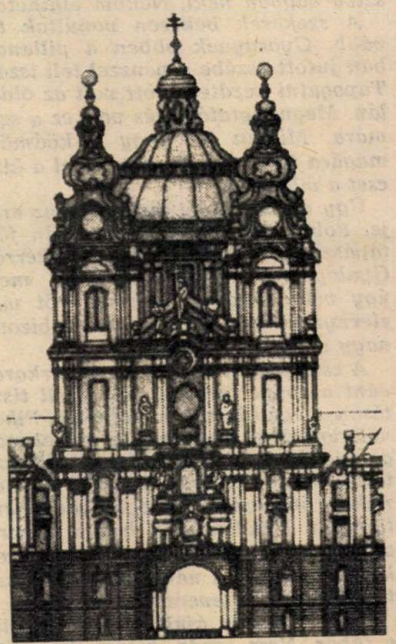

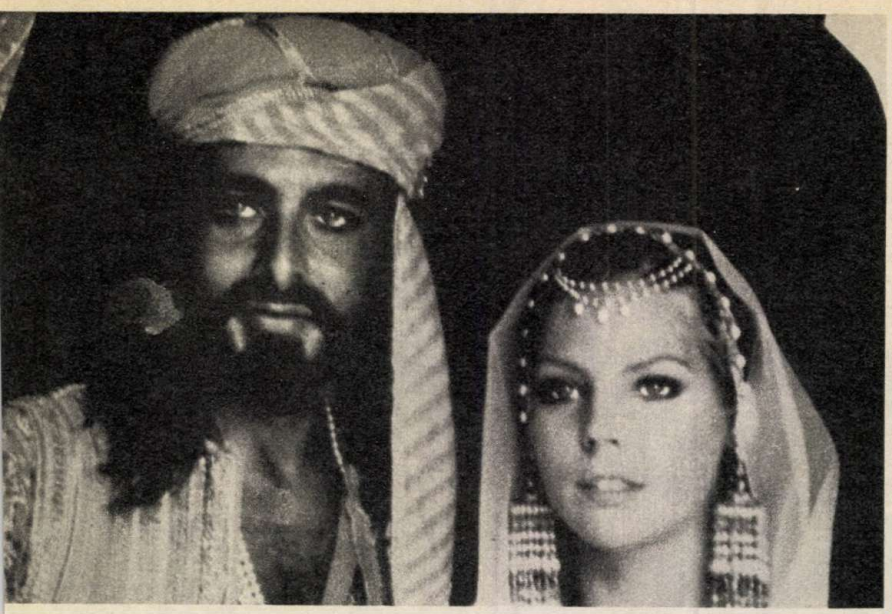

Megjött E. T.

A hazai mozikban is landol a fényes űrhajó és megjelenik a vásznon E. T., a többmillió éves csillagközi botanikus. Micsoda csúf, micsoda rút kis űrmanó, szinte hihetetlen, hogy elrettentő külseje ellenére mégis a világ kedvence lett. De hát hogyan, mi módon lettünk képesek arra, hogy ezt az apró kis szörnyeteget így megszeressük? Spielberg rendező filmje világsiker, a modern mese elsöprő erővel korbácsolja fel az érzelmeket. Soron következő film-klubunkban ezt a filmet beszéljük meg veletek.

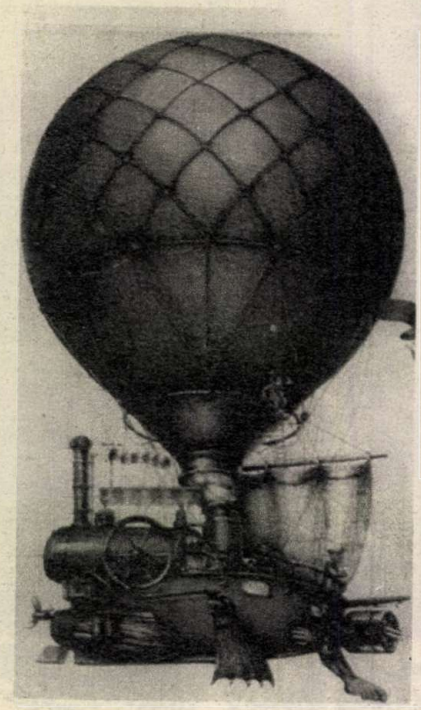

MELYIKET VÁLASSZAM, MELYIKET SZERESSEM?

A papír- és írószerboltokban kaphatók a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatának szép naptárai. Melyiket válasszam, melyiket szeressem? Neked látszólag könnyű a dolgod, hiszen Mesebeli repülés címmel külön gyermeknaptárt jelentetett meg számodra a kiadó, melyen mesebeli léggömbök repülnek mesebeli terhükkel. Remek, ennek ellenére lehet, hogy mégsem ezt választod! Lehet, hogy jobban izgat a rock-együttesek posztereiből összeállított naptárújdonság, vagy a romantikus tájképek színes tára, esetleg a gyönyörű virágnaptár?

(Nohát, ezért csak látszólag könnyű a dolgod!)

AZ ÉN MÚZEUMOM A TE MÚZEUMOD

Valóban kialakíthatsz egy kis saját múzeumot otthon a szobád könyvespolcán, ha rendszeresen megvásárolod a Képzőművészeti Kiadó sorozatának példányait, melyek Az én múzeumom címmel már hosszú évek óta rendszeresen megjelennek a könyvesboltokban (áruk 28 Ft). A sorozat legújabb kötete most ősszel jelent meg, címe: Spanyol képek. A vékony könyvecske hátsó borítólapjának belsejében egy tasakban színes reprodukciók vannak, melyekből alkalmanként kis minitárlatot is rendezhetsz otthon a barátaid és a magad örömére. (Képünkön Goya: Korsós lány című festménye)

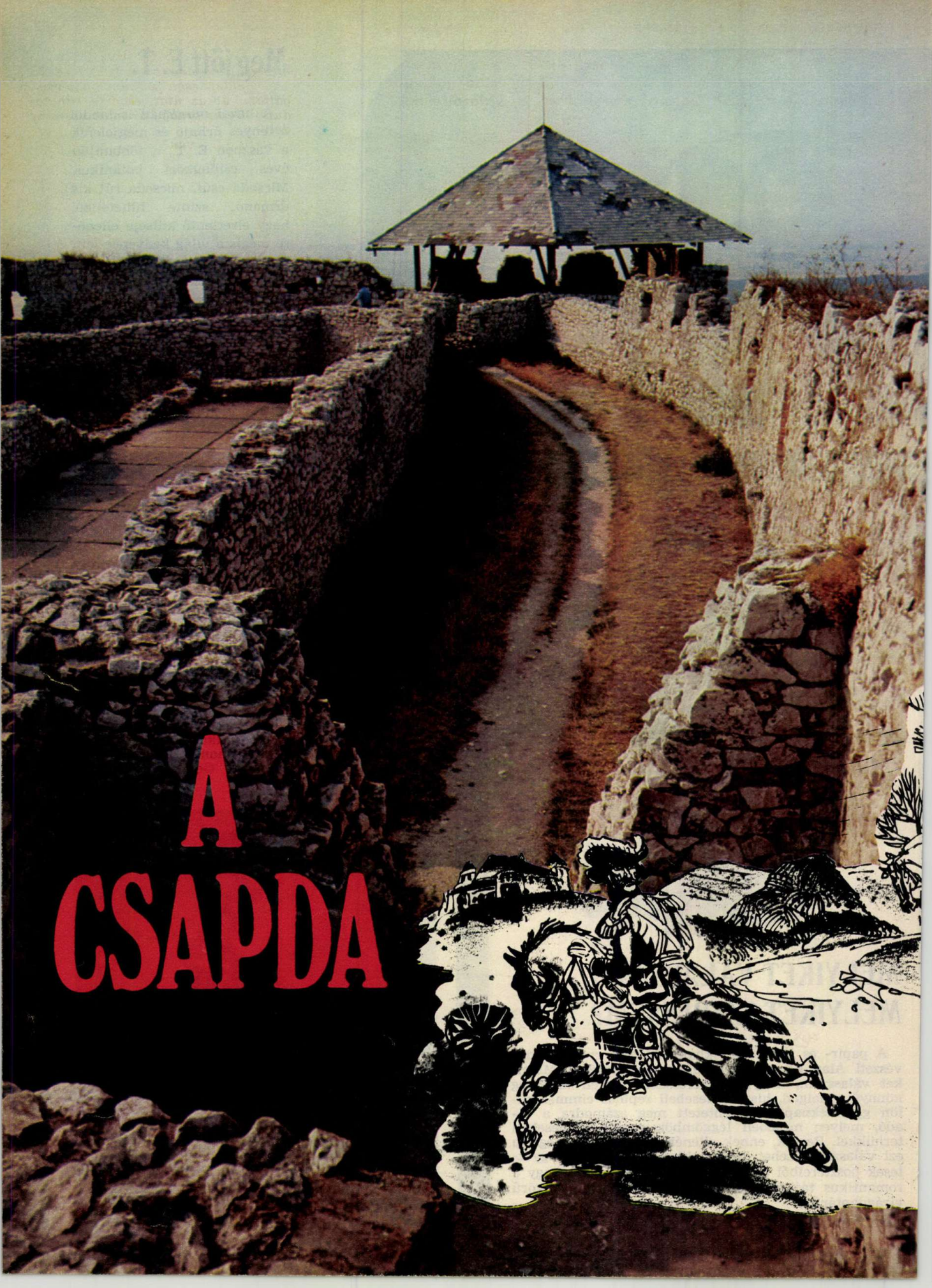
A
CSAPDA

Várak. Omladozó falak, amelyek mellett kirándulás közben néha úgy megyünk el, hogy észre sem vesszük. Pedig mi mindent láttak, mi mindenről tudnak! Ha nem is volt mindegyik erőssége a hazának, többségük állta az ostromot. Hőse, színhelye volt nagy csatáknak, bátor bajvívásoknak. És védelmezője a gyengébbeknek, az üldözötteknek

A sümegi vár születési éve 1260—1270 közé tehető. Békés időkben csupán uradalmi központ volt, de ha kitört a háború, bevehetetlen fellegvárrá változott. 1708-tól kezdve a kurucok legfontosabb haditámaszpontja. Alája rendelték Csobánc, Csesznek, Somló várát. Védőinek létszáma 450—550 ember, huszonkét ágyú, négy labdahajító, két bombavető, öt seregbontó, harminc puska, és harminc muskéta. Falai között őrizték az elfogott császári tiszteket, közkatonákat is.

* * *

— Csönd legyen!

A kurucok rövidebbre fogták a hajtószárat. Az élen haladó huszár leugrott lováról, lehasalt az útra és a földhöz szorította a fülét.

— Lovascsapat közeledik — jelentette Balogh Ferenc kommendánsnak, aki Sümeg várának kuruc parancsnoka volt.

— Lovascsapat? Velem azt közölték, hogy a feltűnés elkerülése végett a császári tisztet néhány dragonyos kíséretében hintón indították útjára Bécsből.

— Sokan lehetnek — jegyezte meg a kommendáns.

Az utat fülelő kuruchoz fordult:

— Mi elbújunk az erdőben, te pedig vágtass Bezerédj uramhoz és kérj ötven lovast! Az öngyilkossággal lenne egyenlő, ha ennyien próbálnánk csapdát állítani a császáriaknak.

A fák mögül jól láthatták, hogy a négyfogatos fedett hintót legalább száz állig felfegyverzett lovas fogja közre.

— Fontos ember ülhet abban a kocsiban, ha ilyen sokan vigyáznak rá — súgta Balogh Ferencnek a mellette lapuló huszár.

„Fontos bizony" — gondolta a kommendáns. A kuruc főhadiszállás szerint az egész Dunántúl lerohanásának terve nála van. Maga Vak Bottyán írt erről Balogh Ferencnek. Kérve kérte, kövessen el mindent, hogy a császári ezredes kuruc kézre kerüljön, Sümeg várában hallgattassék ki.

— Burkold pokrócba a lovad lábát! Kövesd őket! Ha megpihennek valahol, azonnal jöjj, és jelentsd nekem! — parancsolt a vitézre a kommendáns.

A felderítéssel megbízott kuruc szinte egyidőben érkezett vissza Bezerédj Imre kölcsönlovasaival.

— A türjei csárdában szálltak meg a császáriak — mondta a huszár. — Lovaikat könnyen szélnek ereszthetjük, mert egycsapatban hagyták. A kút köré kötötték.

— Az állatokra szükségünk lesz. És a császári egyenruhákra is — magyarázta a kommendáns. — Álmukban rohanjuk meg és vetkőztetjük le a testőröket, de az ezredest nem szabad felzavarni.

A csárda kurucbarát tulajdonosának segítségével zajtalanul dolgozhattak. A leitatott katonákat már gyerekjáték volt ártalmatlanná tenni. Mire az ezredes felébredt, az álruhás Balogh Ferenc állt az ágya mellett, aki ismerte a császáriak nyelvét.

— Önt eddig még nem láttam — méregette gyanakodva az ezredes.

— Felderítésen voltam. Én vizsgáltam át az utat, amerre elhaladunk. De az őrnagy úr most ide rendelt.

— És ő hol van?

— Éppen fürdik.

Ráripakodott a kommendánsra:

— Akkor ne ácsorogjon itt, hanem adja ide a ruhámat és vitesse a csomagom a kocsihoz!

Balogh Ferenc nagy kedvet érzett ahhoz, hogy az ezredes mellének szegezze kardját, de eszébe jutott, hogy még ellenséges vidéken tartózkodnak.

— Parancsára, máris vitetem — húzta ki magát.

— Amíg nem jön az őrnagy, ön ül ide mellém — mondta az ezredes, amikor helyet foglalt a hintóban.

„Tűsznak" szán, gondolta a kommendáns, de készséggel engedelmeskedett.

Alighogy elindultak, az ezredes megkérdezte:

— Ismeri ön a jelszót?

— Melyiket?

— A mienket. Bécsben mindenkivel közölték, akit mellém adtak.

— Velem nem — ugrott fel a kommendáns, és csizmájával kirúgta a hintó ajtaját.

Az ezredes utána vetette magát, együtt zuhantak ki a kocsiból. Egy darabig a földön hemperegve dulakodtak, aztán karddal a kézben néztek farkasszemet egymással.

Balogh Ferenc kitűnő vívó hírében állt. Előfordult, hogy a csatában nyolc-tíz labancot is magára vállalt. Megtáncoltatta, kifárasztotta őket, és... Amikor a Buda felől visszavonuló Rabutin generális seregével elhaladt Sümeg mellett, nemcsak a magas hegy miatt, hanem a kapitány félelmetes kardja miatt sem merte megközelíteni a várat, pedig tudta, hogy bőséges fegyver, lőszer és élelmiszer utánpótláshoz jutna.

Most is elemében volt. Érezte, hogy bármelyik pillanatban végezhetne ellenfelével, de neki élve kellett. Csak arra ügyelt, hogy távol tartsa magától az ezredest, elhárítsa ütéseit és jó felé hátráljon.

A kúthoz curikkolva kicsapta a rohamozó ezredes kezéből a kardot, s amíg az fegyverét kereste, egy suhintással elnyisszantotta az egyik ló kötőfékét, hátára pattant, és elvágtatott.

— Utána! Fogják meg! — ordította az ezredes. Felkapaszkodott a hintó bakjára, és maga is részt vett a hajszában...

A távolban Sümeg várának bástyái tűntek fel. Balogh Ferenc lassította a tempót, szinte bevárta üldözőit.

— Ön a foglyom — perdült elé hetykén az ezredes.

— Tévedésben van, ezredes úr. Nem én, hanem ön a fogoly. Már Türjén is azt cselekedte, amit mi akartunk. Akik ön előtt állnak, egytől egyig Rákóczi fejedelem vitézei, Sümeg várának kuruc védői.

Faragó György
Fotó: Wagner Margit

„A selymes cirmos szőre szép
A tigris-csík közt némi folt.
a lábtörlőn lel kényelmet
A lépcsőn csendben üldögél,
és ül és ül és folyton ül
és ettől persze, gimb-gömb lett."

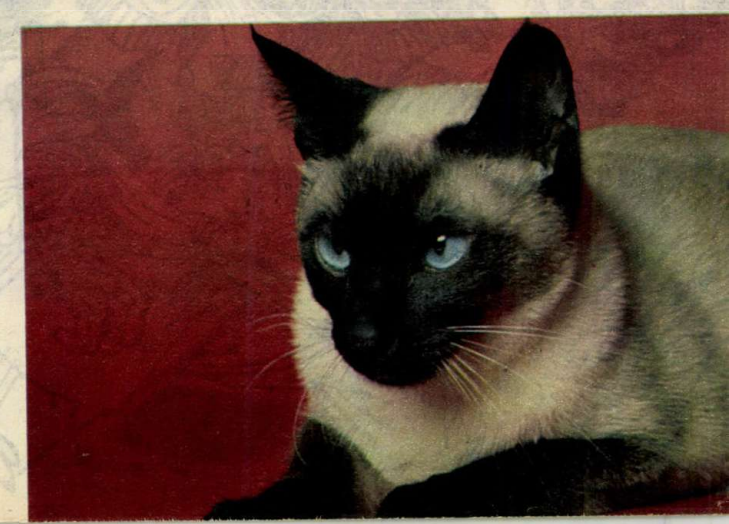

„Karmincán lesz ma görbe éj,
Karmincán gyűl a falka már,
Karmincán nő a holdkaréj,
Karmincán áll majd a tarka bál..."

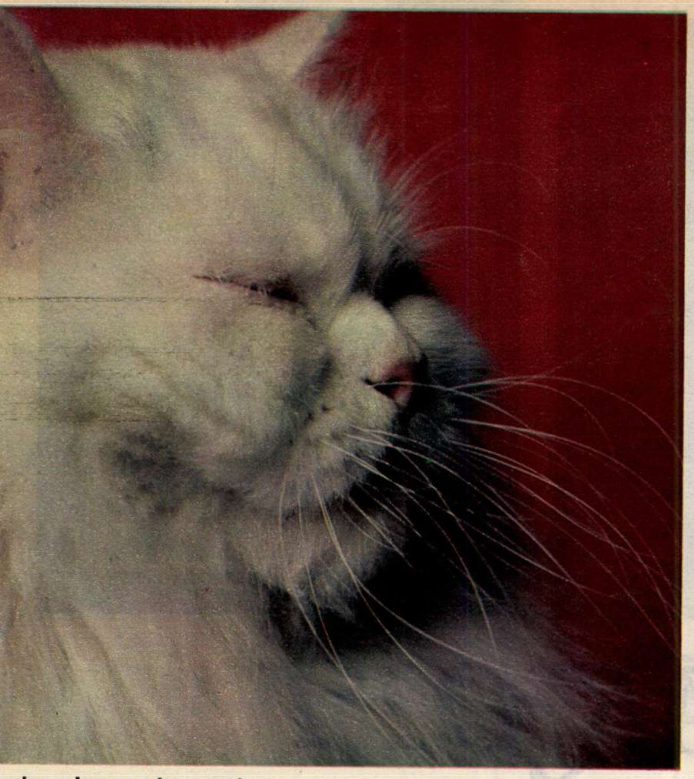

rminca kuncog huncutul
nszeme, mint a mécses ég,
áz a trilla, nem csitul
holdnak zengi énekét."

MACSKÁK ITT...

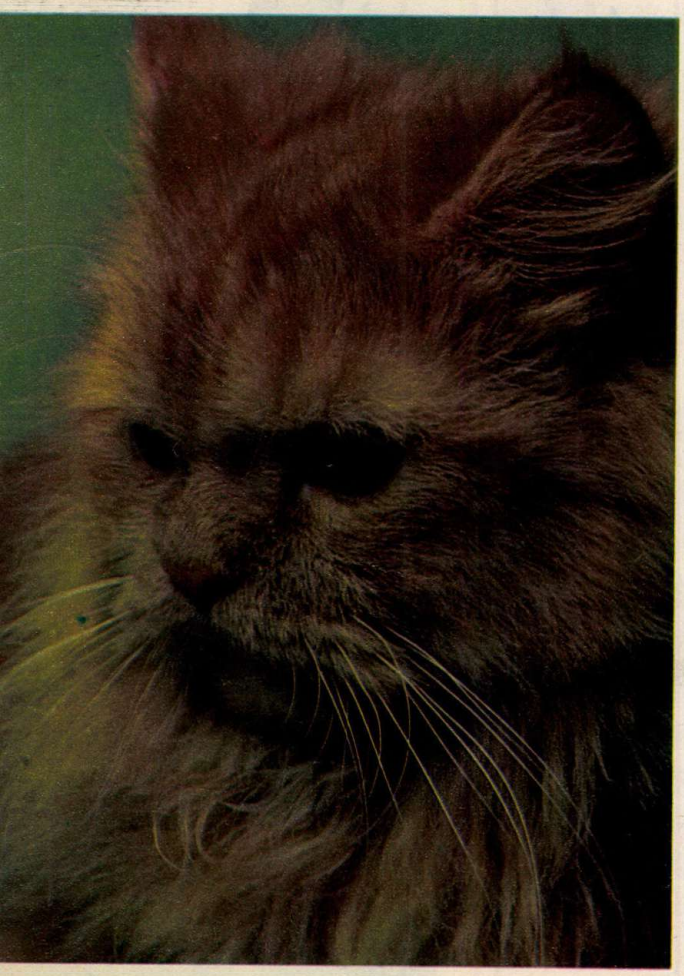

„Ó, rejtelmes nagy istenség!
E macska traccsra nincs mentség!
Harsog a dómtér VIVÁT zeng,
ÉLJEN AZ ŐSI CIRMOS-REND!"

(Részlet a Macskák című musical szövegkönyvéből)

... MACSKÁK OTT

Thomas Stearns Eliot amerikai származású angol költő és drámaíró macskákról szóló versei olyannyira elbűvölték a fiatal angol zeneszerzőt, A. Lloyd Webbert, hogy elhatározta, a világsikert aratott „Jézus Krisztus szupersztár" és az „Evita" rockoperák után ismét csinál valami meghökkentő, különös, izgalmas, eredeti produkciót, és remek muzsikával színpadra komponálta Eliot emberszabású macskáit. Ahol eddig föllzendült a macskazene, ahol eddig színpadra perdültek Webber macskái, ott mindig frenetikus siker tombolt.

Hazánkban a Madách Színház tűzte műsorára a musicalt. Hogy milyen sikerrel? Erre csak annyit tudok mondani, hogy a színház környékén megjelentek a jegyüzérek.

Mi lehet a siker titka? A remek szöveg, a ragyogó zene, na és nem utolsó sorban a macskák: a valódiak, a négylábúak, akikben unos-untalan magunkra ismerünk. Eliot is azt mondja róluk: „Tudhatnád, a macska olyan, / akár magad vagy jómagam / Vagy mint a többi emberek: Ahány annyi féle lehet. Egyik derék, másik galád, ez okosabb, az ostobább, van aki rossz, van aki jó — de mind versbe foglalható.

És persze, zenébe, bizonyította ezt Webber.

Szombaton elmentem volna megnézni a Macskákat a Madách Színházba, de amikor odaléptem a jegypénztárhoz, a pénztárosnő úgy nézett rám, mintha nem lennék komplett. — Jegyet? Ugyan kérem, hol él maga?

Ezért aztán makacsul és csak azért is vasárnap elmentem a nemzetközi macskakiállításra, és gyönyörködtem a gyönyörű, harcias kandúrokban, a perzsa kisasszonyokban, a sziámi harcosokban... Mert volt ott kérem, bőségesen mindenféle „becézett cicc / és bölcselő sicc. Akadt / kántori cicc / no, meg látnoki sicc / kétkedő cicc / és tépkedő sicc / ábrándos cicc / és házsártos sicc / műértő cicc / no, meg fülsértő sicc / átvitt értelmű cicc / kettős életű sicc / volt korszerű cicc / és korcsszerű sicc /".

Magyar Katalin

PAJTÁS

Jelenet
a Macskák című
musicalből

POP KLUB

VEZETI DÉVÉNYI TIBOR

„A LEHETETLEN KÉRDÉSEKRE AZONNAL VÁLASZOLUNK, DE A CSODÁKRA EGY-KÉT HETET VÁRNI KELL!"

Tünde

Marianna

Klára

Áron

Heti Pop-klubunk két témakörrel foglalkozik. Először, mivel beköszöntött az új esztendő, néhány általános kérdésre szeretnék válaszolni klubunkkal kapcsolatban. A második témánk pedig néhány személyes angliai élményem lesz, amely már természetesen kötődik kérdéseitekhez.

Több olvasónknál azt vettem észre, hogy nem rendszeresen olvassa rovatunkat. Nagyon sok kérdés és kérés hétről hétre ismétlődik. Hogyan alakult az R—GO? Mi van a HBB-vel? Mit csinál Limahl? Még lehetne sorolni reggelig az ismétlődő kérdéseket. Arra kérek mindenkit, hogy mielőtt ír nekünk, nézze végig az elmúlt esztendő Pop-klubjait és csak utána fogjon tollat. Hiszen az a célom, hogy mindig a legtöbbeket érdeklő kérdésekre tudjak válaszolni. Továbbra sem tudjuk meghatalmazás nélkül énekesek és zenekarok címét elküldeni. De egyes zenekari tagokhoz írt szerelmes leveleknél sem vállalkozom a postás szerepére. Minden levelet elolvasok. Azonban a levél mennyisége miatt a személyes kérésekre is csak ezeken az oldalakon tudok válaszolni. Sokan kérdezik, hogy mi lesz a beküldött képekkel, és hogyan lehet valaki a klub tagja. A beküldött fényképeket mind elteszem, a kérésekkel együtt, és hogyha úgy alakul, hogy a kérés aktuális lesz — tehát a kérdezett személyekkel történik valami érdekesség —, akkor felhasználom a fényképet is. Így senki se csodálkozzék azon, hogyha esetleg fél év múlva jelenik meg arcképe. Máskülönben azok, akik fo-

A Wham együttes

Boy George

tót küldenek magukról, azok már klubtagnak számítanak. Például D. Tünde Miskolcról, azt javasolta, hogy időnként személyesen is lehetne találkozni a klubtagoknak. A jó ötletet köszönjük, és ha tovább nő tagságunk létszáma, akkor a következő tanévben néhány nagyvárosba ellátogatunk majd kedvenceitekkel együtt.

Néhány válasz a rejtvénnyel és a TT Kedvenceivel kapcsolatban. A sorsoláson csak azok vesznek részt, akik a rejtvény mellé elküldik a szavazatokat kedvenc tíz dalukra. Tehát a nyílt levelezőlapra rá kell ragasztani a szavazólapot — amely minden hónap első Pajtásában jelenik meg — és alá kell írni a megfejtést. Az utolsó Jhonny Cash volt. Az év végi sorsoláson is ezek a levelezőlapok vesznek részt. Az első díj egy egyhetes nyaralás kedvenc énekesed vagy zenekarod társaságában. A szavazatokat a Televízió címére kell küldeni: TTT Magyar Televízió, Budapest, 1810.

Ezek után térjünk át a heti kívánságokra. Pár hete Angliában jártam, ahol megnéztem néhány koncertet is. Kíváncsi voltam, hogy most, 1984-ben kiket és hogyan szeret a közönség. Láttam a diszkó-világ egyik legnépszerűbb csapatát — a két jóképű fiatalemberből álló Wham együttest. Egy szál trikóban és rövidnadrágban ugrálják végig koncertjüket. Közben remekül énekelnek és zenélnek. Ami a rajongótáborukat illeti, igazi tizenéves együttesnek számítanak. Persze, nemcsak ketten vannak a színpadon, hanem egy nagy létszámú fúvós zenekar, valamint egy női vokál is szerepel velük. Ezért nagyon mozgalmas a műsoruk. Ezen a koncerten állni kellett a közönségnek, mert a zenészek többször is táncra hívták őket. Különleges koncertnek számított, mivel nagyon sok ismert zenész is megjelent a nézők soraiban. Egyszer hirtelen nagy sikítást hallottam hátulról. Egy csoport kislány felfedezte az egyik sötét páholyban Boy George-t, a Culture Club szuperénekesét. Gondolom közületek is többen felsikítottak volna örömükben — például Solymosi Marianna, Leninvárosból. Nagyon sok magyar rajongója is van az énekesnek. Nemcsak kiváló előadó, hanem egy új divatot is kitalált az öltözködésben. Hosszú, esetlen kabát, egy kis kerek kalap, alóla pedig hosszú lokniban kilógó becsavart haj. Így azután az első látásra nehéz eltalálni, hogy fiú-e vagy lány. Mivel főleg lányok sikítottak érte, gondolom, hogy nem kétséges, hogy melyik nemhez tartozik. Mindenesetre az elmúlt esztendő egyik szupersztárja volt. A másik koncert Shakin' Stevens koncertje volt. Ő most az angol tízentúliak első számú kedvence. De nagyon sokan kedvelik őt egész Európában, mint ahogy ezt teszi Hebők Klára, Asotthalmon is. Ezen a koncerten a felnőtt közönség remekül látott, mivel a székekbe süppedt kilenc-tízéves átlag életkorú gyereksereg csak néha zavarta a rálátást a színpadra. Azután jött a csodálatos Shakin'. A gyerekek ajándékok százait dobálták fel neki a színpadra. Volt közte mackó, töltőtoll, tükör, naptár és rengeteg virág. Aki közelébe férkőzött, az még egy cuppanós puszit is kaphatott tőle. Az est fénypontja az volt, amikor a színpadra hívott fel néhány olyan srácot, aki ugyanúgy volt felöltözve, mint ő, és ugyanúgy tudott táncolni. Közben pedig egymás után szólaltak meg a jobbnál jobb, slágerlistás dalok. Durrantak a petárdák, és Shakin' Stevens hol eltűnt, hol megjelent — mindig más ruhában. Igazi ünnepi hangulat volt a színházban, amelyet még emelt a színpad két szélén világító fenyőfa is.

Ilyen hangulatot éreztem Fenyő Miki decemberi koncertjén is. Remek, látványos bemutatkozó előadás volt. A hazai és külföldi szereplők kitettek magukért. Akik pedig a nézőtéren ültek, azok mind jól akarták érezni magukat. Azóta nagyon sokan érdeklődnek, mint például Kiss Áron, Budapestről, hogy szeretnének többet megtudni a műsor külföldi szereplőiről. Nos, Michael Siegel, a menedzser a következőket mondta róluk: Chips, Cherry and the Chaps — Nyugat-Berlin első számú rock and roll show együttese.

Cherry az éneklő kanadai „cseresznye". Az ötvenes évek zenei atmoszféráját árasztja. Akaratos, határozott elképzelésű, nagyszerű show-tehetség. Mosolyával szívünkbe talál.

Chips természetes erejű, szenvedélyes, lenyűgöző hang. Meghatározó egyéniségű, közvetlen, haveri stílusú énekesnő. A fekete és fehér zenében egyaránt otthonosan mozog.

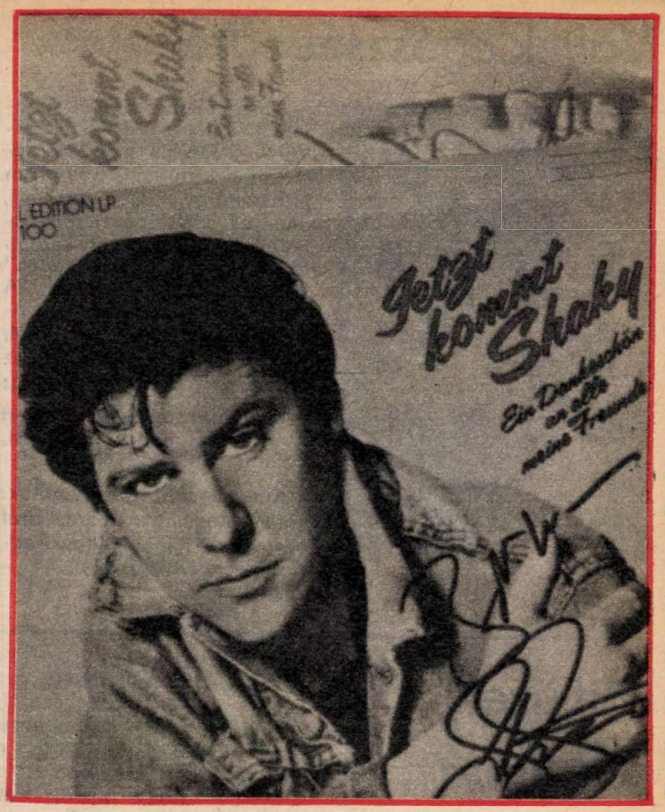

Shakin' Stevens legújabb lemezének borítója

Cherry és Chips

Váljék egészségedre!

A szeptember végén megjelent MINI PAJTÁS REJTVÉNYMAGAZIN bevezető soraiban azt írtuk: „Csupa olyan jutalomtárgy vár gazdára, amelyek segítségével fejlesztheted kondíciódat és karban tarthatod az egészségedet." Nos, tartjuk a szavunkat. A zsüri gondosan elolvasta a riportokat és a megfejtéseket, és sorsolás segítségével az alábbi pályázókat jutalmazza:

Kempingkerékpárt nyert Kun Zsuzsanna, Budapest, Béke u. 114. – 1131;

Kempingsátrat kapnak: Tóth Ferenc, Szekszárd, Gróf P. u. 18. – 7100 és Papp András, Pécs, Doktor S. u. 44. – 7624;

Mikroszkópot kap: Simon Noémi, Budapest, Hevesi Gy. u. 83. – 1157 és Rettich Erika, Szekszárd, Pollack M. u. 32. – 7100;

Horgászfelszerelést kapnak: Nagy Sándor, Földes, Jókai u. 3. – 4177; és Kovács Levente, Martonvásár, Széchenyi u. 17. – 2462;

Búvárfelszerelést nyertek: Papp Tamás, Nyíregyháza, Kun B. u. 3. – 4400 és Horváth Zsolt, Budapest, Lavotta u. 3. – 1104;

500 Ft-os Centrum vásárlási utalványt kapnak: Kovács Dorottya, Budapest, Párkány u. 38. – 1138; Halász Andrea, Makó, Bajcsy Zs. u. A/1. – 6900; Dancsik Annamária, Szentes, Mentő u. 8. – 6600; Papp Ildikó, Bárand, Hunyadi u. 7. – 4161; Kardos Beáta, Baja, Hangász u. 7. – 6500; Ledneczki Judit, Budapest, Bartók B. út 124. – 1113; Bánó Genovéva, Budapest, Örs vezér tér 14. – 1148;

Tollaslabda-felszerelést nyertek: Kovácsvölgyi Judit és Szabadhegyi Zita, Sopron, Kőszegi út 4/d. – 9400; Sebesi Gábor, Budapest, Bökényföldi u. 11. – 1165; Nánay Fanni, Budapest, Muskotály u. 21. – 1118; Nagy Henriett, Mosonmagyaróvár, Bakó út 7/3. – 9200.

A jutalomtárgyakat postán küldjük el. (A megfejtéseket hely hiányában sajnos, nem tudjuk közölni. Csupán néhány vitás totókérdés pontos megoldását közöljük. Mini Pajtás 17. oldal: 12-es kérdés: x. 33. oldal: 8-as kérdés: x. 10-es kérdés: 1. 11-es kérdés: 2.)

Mit üzen a Pajtás?

Ruházati eladó akar lenni Kiss Gabriella (Seregélyes, dr. Münnich Ferenc u. 22. — 8111), és ezért arra kíváncsi, milyen tantárgyakból kell felvételizni a Szász Ferenc Iparcikk-kereskedelmi Szakmunkásképző Iskolába. Kérdésedre megtudtuk, hogy felvételi tárgyak nincsenek: a jelentkezők először egy általános ismeretekről tájékozódó tesztet töltenek ki, azután mindegyikükkel személyesen is elbeszélgetnek az iskola tanárai. Ez azonban nem annyira vizsga, mint inkább ismerkedés. Az iskola kollégiumában viszont — erről is érdeklődsz — csak az állami gondozott tanulókat tudják elhelyezni.

Könyvismertetést szeretne olvasni lapunkban minden héten Janni Gabriella (Székesfehérvár, dr. Münnich Ferenc lakótelep 54. — 8000), mert — írja — elkelne a segítség, hogy jó könyveket tudjunk választani a könyvtárban, a könyvesboltban. Mi is tudjuk ezt, igyekszünk is minél több kis ismertetőt adni a Pajtásban. Csakhogy annyi az érdekesség a világban a könyveken kívül is, hogy hétről hétre fájó szívvel le kell mondanunk jó néhány nekünk is kedves témáról más időszerűbbek kedvéért. Amit Mikszáth Kálmán A fekete városáról írtál, abból örömmel láttuk, mennyire értő módon és élvezettel olvastad ezt a regényt. Ha időd és kedved van hozzá, számolj be levélben máskor is friss olvasmány-élményeidről!

Éretlen tréfa áldozatának véljük Pusoma Zoltánt (Ivád, Ady út 29. — 3248), akinek nevével alighanem visszaélt valamely „jóakarója". Mert azt kötve sem hihetjük, hogy ilyen ordító helyesírási hibákkal teletűzdelt macskakaparást küldjön el valaki — levél gyanánt!

Nyolcvannégy híres ember, együttes címét gyűjtötte össze Tóth Tünde (Debrecen, Böszörményi u. 35. — 4027), és most felajánlja nekünk a segítségét, mert olvasta egy üzenetünkben, hogy mi nem foglalkozunk címek kinyomozásával és közvetítésével. A listát, amelyen fölsorolod az általad ismert címek tulajdonosait, hely hiányában nem tudjuk közölni. Így is félve írtuk le a te lakcímedet: nem szeretnénk, ha belefulladnál abba a levéltengerbe, amit kapsz, ha a rock-rajongók rádharapnak! Vagy éppen a levelek áradatára vágytál?

A versét szeretné viszontlátni lapunkban Vágvölgyi János (Budapest, Stahly u. 5. — 1085). Erre egyelőre nem kerülhet sor: a rímeid kényszeredettek, a gondolataid pedig nem többek közhelyeknél. Tanulj és olvass továbbra is az eddigi szeretettel, s verset egyelőre csak a magad örömére írj.

Leveleznénk! Válaszolj!

NYOLCADIKOSOK LEVELÉT VÁRJUK: JAKAB NÓRA, Becse, Bajcsy-Zsilinszky E. u. 28. — 21220 Jugoszlávia; KÁDÁR ANGÉLA, Eperjes, Alkotmány u. 14. — 6624 (együttesek fotóit gyűjti); MAGYARI KATALIN, Nemesnádudvar, Kender u. 23. — 6345; WINTER TERÉZIA, Nemesnádudvar, Széchenyi u. 12. — 6345; OLÁH KATALIN, Bélapátfalva, Mártírok út 16. — 3346 (sportról, pop-rockról levelezne); JUHÁSZ ERIKA, Vésztő, Győri I. u. 18. — 5530; FÜLÖP JOLÁN, Kéleshalom, II. ker. 29. Pf. 983. — 6444 (matricát gyűjt); GÁL ORSOLYA, Léh, Rákóczi út 59. — 3832; BALÁZS ERIKA, Nagykanizsa, Rákóczi út 68. — 8800; MIGLICS ILDIKÓ, Nagykanizsa, Rákóczi út. 68. — 8800; BÁNFI CSILLA, Bakonyszentlászló, Lenin út 3. — 8431; TÓTH JOHANNA, Felsővadász, Ady út 29. — 3814; — (bélyeget gyűjt, szeret énekelni); SÁRI NATÁLIA, Nyúl, Bem út 34. — 9082 (szereti a kalandregényeket); KONCSOL MÁRIA, Kovácsvágás, Fő út 12. — 3992; PAPP BEÁTA, 295113 Kárpátalja, Ungvári járás, Homok Kolcevaja 29. Szovjetunió; PUSKÁS IMOLA, str. Frumoasa, nr. 5. 3225 Tirnavcui, Jud. Mures, Románia; BAKÓ ÉVA, str. Alena Sanalatii, n. 3. Bl. 10. Jud. Covasna 4000 Románia; FALTA ERIKA, Szirák, Kossuth út 43. — 3044; MARTONOSI MÁRIA, Makó, Dobsa Lajos u. 12. — 6900; KISS MÓNIKA és TÖRÖK IBOLYA, Kerepestarcsa, József A. ltp. 98. — 2145; SZÖLLŐSI CSILLA, Győr, Ifjúság krt. 29. — 9023. (képeslapot, naptárt, szalvétát, autósképeket gyűjt); ROPOR OLGA, Alsóbogát, Béke út 4. — 7443; CSUKÁS EDIT, Doboz, Rákóczi út 50. — 5624 (csokipapírt, üvegcímkét gyűjt).

levélbontó

Jubileum előtt

Úttörőházunk ebben az évben ünnepli fennállásának 30. évfordulóját. Ebből az alkalomból egyéni és közösségi pályázatot hirdetünk, amelynek célja az úttörőház múltjának minél valóságosabb felkutatása. Városunkban és a környékén már meghirdettük az adatgyűjtést. De akadhatnak olyan felnőttek – egykori úttörőházi szakköri tagok vagy vezetők – akik ma már az ország más vidékén élnek és sok-sok adattal járulhatnak hozzá múltunk feltárásához. Kérjük, hogy minél hamarabb levélben közöljék ezt velünk. **Címünk: Hajós Alfréd Úttörőház, Vác, Lenin u. 58. Pf. 14. – 2600.**

Az úttörőház gyermekvezetősége

Tudósítóink jelentik

A gércei MHSZ és az általános iskola között kiváló a kapcsolat. Az MHSZ előadásokat, modellező szakkört, lövészetet szervez az úttörőknek, ők pedig húszezer forint értékű társadalmi munkát végeztek az MHSZ építette lőtéren. Figyelemmel kísérik a közösség életét is, keresik, hol segíthetnek. Elsők voltak egy idős, rokkant házaspár házának felújításánál. Megérdemlik, hogy a nyilvánosság is tudomást szerezzen róluk.

Rudalics Ferenc MHSZ-titkár
Gérce

Elhatároztuk, hogy pihenőparkot létesítünk, ahol őrsi összejöveteleket is lehet tartani, és csapatrádiónk is lesz, amely megkönnyíti a hirdetések közzétételét. A tanév eleji hulladékgyűjtés bevételének egy részét ajánlottuk föl erre a célra, a hetedikesek és a nyolcadikosok pedig a szüretelésért kapott egy napi bérükről mondtak le. Összesen hatezer-egyszáz forintot fizettünk be a csapatpénztárba. A befektetett munkánk értékét pedig kiszámítani is nehéz lenne. Az iskolaudvart nevelők és tanulók közösen ültették be fákkal, bokrokkal, a csapat vette meg a pihenőpadokhoz a faanyagot, a szállítást a községi tanács vállalta, az ácsolásban a helyi tsz KISZ-fiataljai segítettek. A fenyőket és a tujákat azok az úttörők ültették el, akik kiérdemelték a csapat dicséretét. Nevüket kis fatábla őrzi meg.

Vadász Vera — Ságvár
2571. sz. Ságvári Endre Úttörőcsapat

A mi községünkben, Bercelen hat gyönyörű kastély van. A legszebbikben, a régi Kállay-kastélyban van a mi iskolánk.

Riporter őrsünk három csoportból áll. Az első a „Napsugár Rádió" műsorát készíti. Szünetekben riportokkal, zenével színesítjük a napot. A „Tintás Ujjak" című újság havonta jelenik meg. A tervezéstől a kivitelezésig mindent mi csinálunk. Sajnos, technikailag eléggé kezdetleges, mert a stencilgépünk régi és rossz. A harmadik csoport a faliújságrendező bizottság.

Szakköreink közül a vöröskeresztes szakkör a legrégebbi, az idén ünnepli huszonhatodik születésnapját. A szakkör tagjai minden évben jó helyezést érnek el a különböző versenyeken. Tavaly is Zánkán nyaralhattak két hétig jutalomból.

Verner Zita — Bercel
496. sz. Mikszáth Kálmán Úttörőcsapat

A finn furulyás

Mai légipostánk Finnországból „érkezett". Aki küldte: Susanna Pekkarinen a finn fővárosból, Helsinkiből jött el Magyarországra, a budapesti Váci utcai zeneiskolába. Susanne-Zsuzsa 12 éves, a Kelet-Helsinkiben levő zeneiskolába, a 6. osztályba jár.

— Zenésznek készülsz?

— Á, dehogy! Zenélek, az igaz: énekelek a kórusban, furulyázom. De hát egy zeneiskolában mindenki tanul zenét.

— Akkor mi leszel?

— Még nem tudom. Talán tanár. Hatodikos vagyok, ráér még a döntés. Bár, hogy milyen irányba indulok el, azt már az idén el kell határoznom, mert hetediktől minden diák kiválaszthatja: milyen fő tantárgyakat tanul tovább.

— Ez érdekes. Más a finn iskolarendszer, mint a miénk?

— A magyart nem ismerem, nálunk kötelező a kilenc osztály. A szokásos tantárgyak mellett — irodalom, nyelvtan, matematika — nekünk különleges tantárgyaink is vannak. A lányok például órákon tanulják meg, hogyan kell főzni, vagy éppen, miként kell asztalt teríteni. A fiúk pedig ugyanígy tantárgyként ismerkednek a technika fogásaival.

— A ti iskolátokban, mondod, valamennyi gyerek tanul zenét.

— Zeneiskolába járunk, Kodály Zoltán elmélete alapján tanulunk. Mindenki énekel, vagy hangszeren játszik, és a legjobbak folytatják is a muzsikálást, mint hivatást. Sokan persze nem lesznek zenészek. De azért gazdagabbak vagyunk, mint mások: megszeretjük a zenét, megismerjük Bartók és Kodály munkásságát, és egy kicsit Magyarországot is.

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózatszerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1—5.
Telefon: 690-900/531-es mellék és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII. (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49. — 1780

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő: 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.
Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502

PATEX

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákra: általános vegyész, hegesztő, esztergályos, marós, vas- és fémszerkezeti lakatos, ács-állványozó, kőműves (kiemelt szakmák); géplakatos, vegyigépszerelő, villanyszerelő, felvonószerelő, villamosgép-szerelő, elektroműszerész, szobafestő-mázoló;
irányítástechnikai műszerész (érettségizettek részére); autószerelő (budapesti lakosok részére).
Kiemelt szakmákban a tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200 forint kiegészítést kapnak.
A tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek összege 300—600 Ft-ig terjed. Vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.
Gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőétel-térítést, védőruhát és tanulmányi eredménytől függően ösztöndíjat kapnak.
A törzsgárdatagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítjuk. Dolgozóink pihenését szolgálják a Duna és a Balaton melletti üdülőink. Számtalan sportolási lehetőséget nyújtanak a vállalat sportszakosztályai.
A szakmunkásvizsga letétele után a vállalat a továbbtanulni szándékozókat támogatja.
Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán (Budapest. IX., Kén u. 5. — 1097) telefon: 277-275.

A MAHART Hajójavító Vállalat szakmunkástanuló felvételt hirdet a következő szakmákra:

szerkezetlakatos (hajóépítő), hegesztő, csőhálózatszerelő, ács, asztalos, villanyszerelő, festő-mázoló, géplakatos (motorszerelő), esztergályos.

Juttatások:
munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés, III. évben teljesítmény (szakmunkás) bérezés, társadalmi-tanulmányi ösztöndíj, szerződés esetén állandó kedvezményes vasúti igazolvány.

Üzemeink vannak: Budapesten, Dunaharasztin, Szegeden.

Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti és oktatási osztályán, Bp. 1325, Pf. 97.
vagy Bp. IV. Népsziget
Tel.: 697-777. Szegedi üzemünkben: 6753 Szeged-Tápé.

SZERETNÉL VALAMILYEN SZÉP SZAKMÁT TANULNI?

GYERE NYOMDÁSZ-TANULÓNAK A KOSSUTH NYOMDÁBA!

Választhatsz betűszedő, magasnyomó gépmester, síknyomó gépmester, könyvkötő szakmák közül.

Keress fel minket szüleiddel, bemutatjuk a választható szakmákat.

Érdeklődni lehet naponta 8—14 óra között a KOSSUTH NYOMDA személyzeti és oktatási osztályán, Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114. Juttatásaink: tanulmányi szerződéstől függő magas összegű társadalmi-tanulmányi ösztöndíj. 3 Ft-ért étkeztetés. Sportolási, szórakozási lehetőség, üdülés a Balatonnál és Galyatetőn.

Továbbtanulási lehetőség a Nyomdaipari Szakközépiskolában.

FIGYELEM!

Az 1984—85-ös tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett

lányokat szövőnek; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő

szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft,
a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj,
plusz 130 Ft jövedelempótlék.

ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár 1135 Bp. XIII., Fáy u. 81—83.

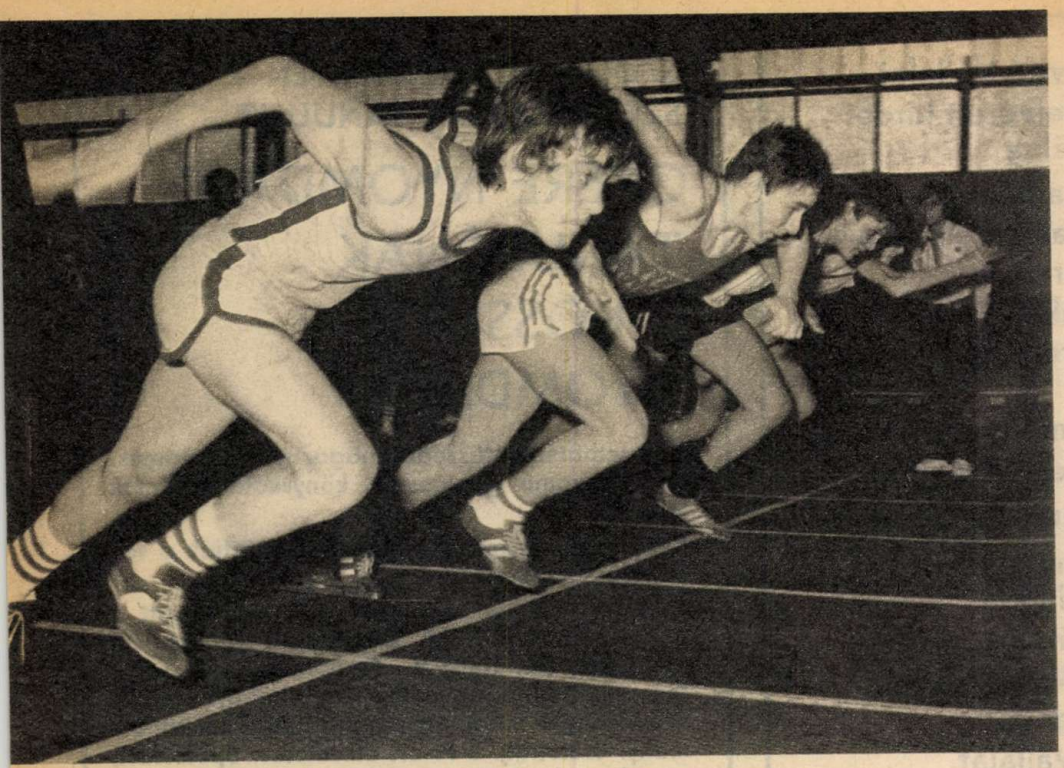

ÖTPRÓBA

A hagyományok születését nem szokás tetten érni. Már csak azért sem, mert azok bizony nem születnek, hanem egyszerűen csak lesznek. Észre sem vesszük és máris részesei vagyunk valami jó dolognak, ötödször, tizedszer már hívni sem kell bennünket: amikor eljön az idő, természetes, hogy mi is ott vagyunk, legyen az találkozó, megemlékezés vagy éppen egy sportverseny.

Liptáik Gyula testnevelő hajtogatta éveken át, a megszállottak kitartásával:

— Olyan versenyt kell rendeznünk, ami évről évre összehozza az úttörő-atlétákat.

Az ötletért nem kellett messzire menni: huszonhe-

Egy arc a győztes dunaújvárosi csapatból: Győri Tünde, súlylökés közben

A Pajtás-nap szereplői: Monspart Sarolta, Kovács István és Major Árvácska

tedik éve immár minden nyáron találkoznak a szocialista országok gyerekatlétái. A hagyományos Barátság négytusa adta a gondolatot, Lipták tanár úr pedig a hitet: érdemes megszervezni a nyári versenyek fedettpályás, téli megfelelőjét. S mert a hagyományindító testnevelő dunaújvárosi, ezért lett a születő verseny házigazdája a dunántúli város, s a város munkaadója: a Vasmű. Hozzájuk társult segítőnek a Ságvári Endre Általános Iskola: Debreczeni Tiborné vezetése alatt igazi sportos iskola formálódott az elmúlt években, természetes volt hát, hogy ők vállalták a legfőbb házigazdák szerepét.

A hagyomány születéséhez persze nem elég az ötlet, a gondolatot meg is kell valósítani! Ebben is Lipták Gyula volt a lendítőkerék: amikor mások fáradni látszottak, ő hittel hajtogatta: versenynek lenni kell! Mert az igazsághoz tartozik: eredetileg nagy, nemzetközi találkozóra készültek Dunaújvárosban. Később, hogy a külföldi csapatok — szigorúbb iskolarendjük miatt — sajnálkozva lemondták részvételüket, alakult át a viadal magyar—bolgár kettős versennyé, további három magyar csapat részvételével. Úgy, hogy a kiskunlacháziak eredetileg, mint érdeklődők készültek a dunaújvárosi viadalra.

A dobogó felső fokán a fiú összetett győztese: Gentischer Antal, a díjat átadja: Monspart Sarolta világbajnok

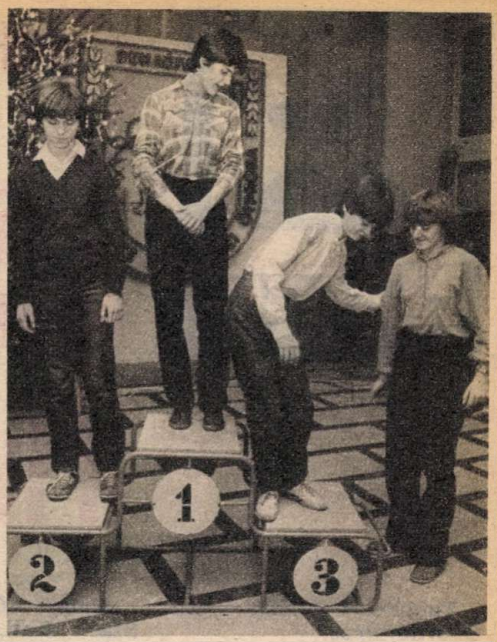

A lányok között a legjobb: a zalaegerszegi Gáspár Katalin. Három számban is győzött. A legtöbbet tette csapatáért

És még mondja valaki, hogy egy gyerekversenyen nincs lendület. Egy ellenbizonyíték — távolugrótól

De hát mindent el kell kezdeni egyszer és december 21-én valami elkezdődött Dunaújvárosban. Nem kiugró esemény, még a Guiness-évkönyv sem emlékezik meg róla, s a megyei leg-ek közé sem fér talán be. De tanúk vagyunk rá: jó ügy mellé álltak első szocialista városunk sportszerető vezetői, testnevelői.

Tanú rá az a háromszáz gyerek, aki végigizgulta-örülte a fedettpályás ötpróba két napját. Szurkoltak a hazaiaknak (meg is hálálta a Lipták Gyula vezette dunaújvárosi I. csapat az értük szorítást: győztek az összetett csapatversenyben); elismerték az ellenfelek tudását (a bolgár Miroszlav Izvorszkiért a közönség egy emberként izgult: 790 méter győztes megtétele után eltévesztve a célvonalat a vendégversenyző, egyszerűen leállt, a hazai közönség úgy „kiabálta be" az ellenfelet a célba); s közös volt az öröm, ami végigkísérte a verseny ünnepélyes díjkiosztóját a Ságvári iskola aulájában.

A zalaegerszegi Gáspár Katalin és a dunaújvárosi Gentischer Antal akár le se lépett volna a dobogóról: mindketten három számot nyertek, mindketten egyéni győztesek lettek, mindketten a legtöbbet tették csapatukért. Maga a díjkiosztó ünnepség is méltó volt a dunaújvárosi két naphoz: a máskor fölöslegesnek tűnő ceremónia itt valóban ünneppé vált. Emlékezetes, szép pillanatoké; s ki tudja: Monspart Sarolta tájfutó világbajnok és Kovács István színművész kézszorítása nem egy új tehetséget biztatott további kitartásra?

M. Á.
Fotó: Szalay Béla

ÚTI-KÖNYVET ÍRUNK

Tudjátok-e, hol van *Ökörítófülpös?*

A határ közelében, *Mátészalka* után, *Porcsalma* előtt. Nem tudásunkat akarjuk fitogtatni, mert az igazság az: mindezidáig mi sem tudtunk ilyen nevű településről. Ehhez nem kevesebb kellett, minthogy meghirdessük *útikönyv-író pályázatunk*at, s hogy a Gyermek Utazási Iroda és a Pajtás szerkesztősége GYERE VELEM! elnevezésű pályázatára megérkezzen a sokadik levél, ezúttal Ökörítófülpösről.

Írója az ötödikes *Szabó Katalin*, aki azzal kezdi, hogy falujában, bizony, nincs sok említésre méltó. Aztán mégiscsak felsorolja a környék látnivalóit: a nagy tűzvész emlékművét, amely 623 ember halálát adja tudtul. (Mikor történt az eset? Hogyan? — Ezzel pályázónk adós maradt.) S egy másik látnivalónak a *MOM* helybeli gyáregységét kínálja a levélíró: nagyon sokféle, érdekesebbnél érdekesebb lencsét készítenek itt.

Ahogy Ökörítófülpösön Szabó Kati, úgy *Leninvárosban* a hatodikos *Bethlenfalvy Miklós* is felfedezett valami különöset a környéken. Ő a Tiszáról ír, melynek vízét *„a kajakszakosztályon kívül két erőmű is használja"*. Nem véletlen Miki választása: maga is kajakozik. Ezért máris üzenjük neki: *készítsen egy olyan fogalmazást és rajzot, amelyben egy tiszai kajak-túrát ajánl* a többieknek. A leninvárosi pályázó benevezett a névadóra is: szerinte a Gyermek Utazási Irodát *TEJÚT* Utazási Irodának lehetne elkeresztelni. Szerintetek milyen az ötlet?

Jelentkezett első levélírónk, *Csiszár Anikó* Örvényesről és elküldte faluja rajzát. A rajz nagyszerű, mi pontosan ilyennek képzeltük a vázlatokat! Anikó még a saját házukat is megjelölte, s mellette minden fontosabb létesítményt: iskolát, templomot, pedagóguslakást. Örvényesen már nem tévednénk el! Nem igazodnánk el viszont *Makón*, ahonnan *Szani Edit*, *Széll Katalin* és *Gyenge Márta* térkép helyett — kérdést küldött: hogyan is képzeljük el a térképkészítés módját?

Nos, a kért rajzokhoz mindenképpen szükség van egy eredeti térképre; térkép híján két jó lábra, amivel bejárjátok a választott vidéket. Az úgynevezett *felülnézeti rajzzal*, véljük, nincs gond: mintha makettet rajzolnátok, úgy készítsétek el a településrész vázlatát. A *metszeti rajzhoz* viszont rajzoljatok koordináta-tengelyt. A vízszintes tengelyen jelöljétek be a kilométereket; a függőlegesen pedig a szintkülönbséget, öt méterenként. Ha pontosan vezetitek a domborzat magasságának alakulását és a bejelölt pontokat összekötitek, máris kész a metszeti rajz, amire még rákerül a táj néhány jellegzetessége, tájékozódási pontja, látnivalója.

Nem akadt fenn *„ilyen apróságon"* a budapesti II. kerületi *Ady Endre* úti általános iskola 4. d. osztálya: írásban és rajzban, fényképeken és térképek segítségével számoltak be, nem saját környezetükről, hanem a nagy dunántúli kirándulás élményéről. *Határ Zsófia*, *Ódor Péter*, *Visontai Csongor* és *Csurgay Katalin* írása nyomán mi magunk is részesei lehettünk egy emlékezetes kirándulásnak. A budapesti pályázók megérezték szándékunkat: nem a hagyományos, sokszor megírt és már-már unalmasnak tűnő idegenforgalmi látványosságokra vagyunk kíváncsiak. Ahogy az „adysoknak", úgy nekünk is élmény volt a tehénfejés története, vagy a szántás a pacikkal.

A fővárosi gyerekek munkája olyan jól sikerült, hogy rögtön fel is kérjük őket: legyenek a Gyermek Utazási Iroda munkatársai. Első feladatként válasszanak ki, állítsanak össze, tervezzenek meg egy háromnapos kirándulást egy alföldi iskola osztálya számára.

Megérkezett ugyanis az első kérelem az utazási irodánkhoz. *Fekete Andrásné* tanárnő *Dévaványáról* írt és azt kérte: irodánk szervezzen egy háromnapos kirándulást a gyerekei számára. Mi úgy érezzük: ez az iroda igazán a gyerekeké, ezért a szervezést is rátok bíznánk. Az „adysok" megszerkesztik az útvonalat, csakhogy aludni is kell valahol a dévaványai gyerekeknek.

Szállásadókat keresünk! Várjuk olyan iskola (osztály) jelentkezését a Dunántúlról, akik egy-egy éjszakára — úgy képzeljük: a családoknál — befogadják a kirándulókat. Ennek fejében, természetesen, legközelebb az alföldi gyerekek és szüleik lesznek a vendéglátók. A házigazda szerepébe persze azt is beleértjük, hogy a hazaiak maguk mutatják meg településüket, kincseiket, az ott élő embereket.

Levelezőink egyébként levélben is megkapják a választ: a Gyermek Utazási Iroda stábja, *Máthé Kinga* és csapata lelkesen feldolgoz minden levelet, válaszol a kérdésekre és segíti munkátokat. Továbbra is várjuk környezeteteket, településeteket friss szemmel felfedező írásaitokat, rajzaitokat. Cím: Natours Gyermek Utazási Irodája, 1121 Budapest, Normafa Síház. A borítékra írjátok rá: GYERE VELEM!

Major Árvácska

Példa a metszet készítésére: így kell megrajzolni a koordináta-tengelyben a szintkülönbségeket

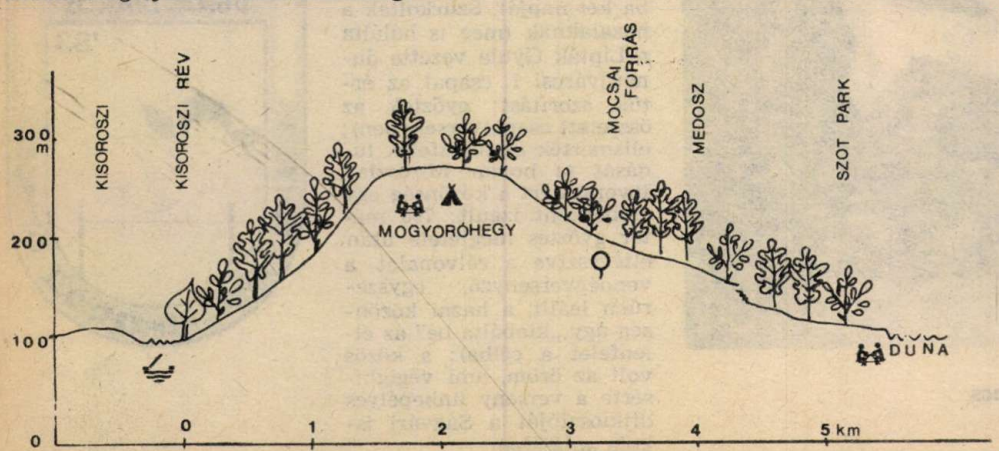

CSAK BUDAPESTI FIÚK ÉS LÁNYOK!

JELENTKEZZETEK
VASKERESKEDŐ TANULÓNAK!

A tanulmányi ösztöndíjon felül 500 Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

A tanulók részére napi 3 Ft-ért ebédet;
valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket;
évente egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást biztosítunk.

Az utolsó évben a tanulók szakmunkásbért kapnak.

Jelentkezés: VASÉRT Vállalat személyzeti és oktatási osztály
Budapest VIII., Üllői út 32. Telefon: 138-882

JÖJJETEK VELÜNK TI IS!

VASÉRT

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a Magyar Hajó- és Darugyár várja az általános iskolát végzett tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel: szerkezetlakatos, csőszerelő, gépszerelő, ácsállványozó, hegesztő, gépi forgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.

A gondtalan tanuláshoz biztosítunk: kollégiumi elhelyezést; korszerűen felszerelt tanműhelyt; a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat; napi 3 Ft-ért ebédet; nyereségrészesedést; üdülést balatoni üdülőinkben; sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában; minden héten szabad szombat.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.

Munkába álláskor 4000—5000 Ft juttatás, modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni az alábbi címeken lehet:

MHD központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 208. — 1904, telefon: 296-203.

MDH Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred, telefon: 53.

MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred, telefon: 06-80-40-100.

MHD Váci Gyáregység, Vác, Derecske dűlő, telefon: 06-27-11-411.

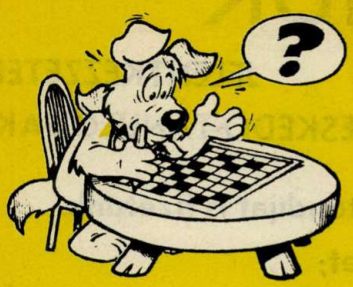

TÖPRENGŐ

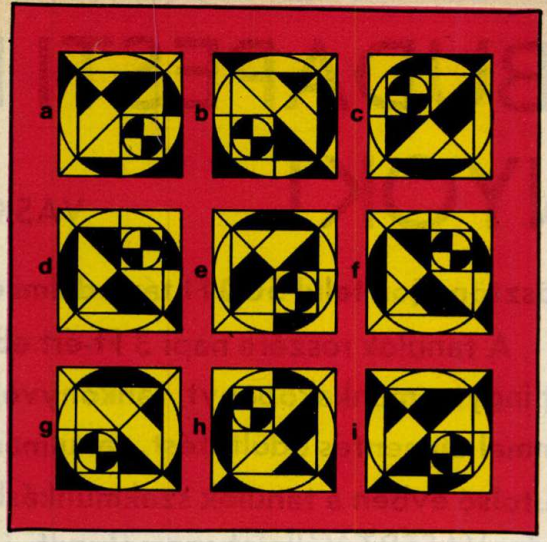

AKI JÓ MEGFIGYELŐ, az aránylag könnyen rájön arra, hogy e kilenc ábra közül melyik az a kettő, amelyik azonos egymással.

ÉS A HIÁNYZÓ? A számok a körben logikai sorrendben követik egymást. E logika alapján milyen szám kerül a kérdőjel helyére?

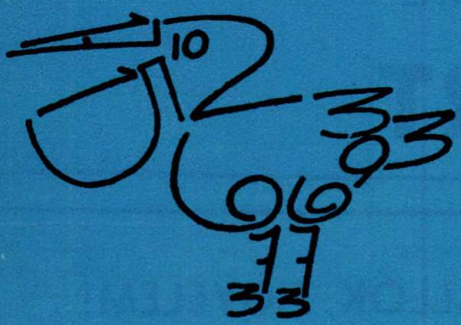

MAKRANCOS PELIKÁN. Köti az ebet a karóhoz, hogy az ő számainak összege nem 73, hanem 334. Igaza van? Ha igen, hogyan lehetséges ez?

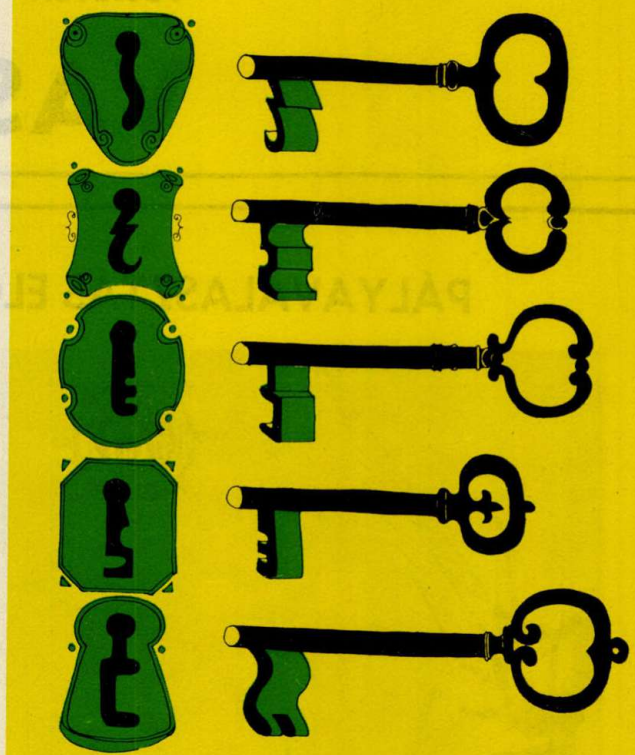

KULCSKÉRDÉS. Melyik zárat tudod kinyitni ezekkel a kulcsokkal?

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

... VERŐ
... ÜLÉS
... BÚZA
... MÉZ

MELYIK AZ A SZÓ? E szavak elé tegyél egy olyan szót, amely mindegyikhez odaillik. (A pontok száma nem lényeges.)

M D
I E L

MIT CSINÁL? E betűrejtvénnyel válaszolhatsz a kérdésre.

CSILLAGOS SZORZÁS. E szorzási műveletnél írd be a csillagok helyére a megfelelő számokat!

A REJTVÉNYEK MEGFEJTÉSÉT lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: január 30. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: TÖPRENGŐ.

KÖLTŐ ÉS KÖLTEMÉNY. Ha egy meghatározott betűből kiindulva a sakkból ismert futó lépésének szabályai szerint haladva olvasod összse az ábra betűit, egy magyar költő nevét és a költő egyik versének címét kapod megfejtésül.

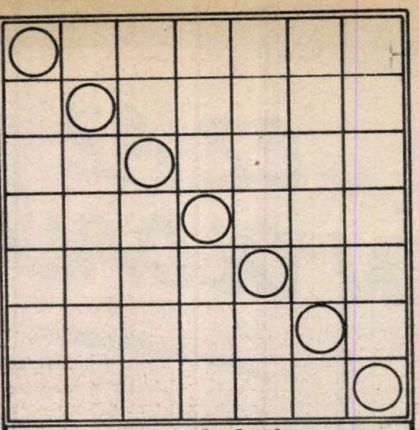

A FELTALÁLÓ. Írd be az alább felsorolt neveket az ábra vízszintes soraiba úgy, hogy a körökkel megjelölt átlóba kerülő betűk felülről lefelé olvasva egy Nobel-díjas olasz feltaláló (drótnélküli hírközlés) vezetéknevét adják megfejtésül.

GYÖNGYI, HERMINA, JOHANNA, KATALIN, MARIANN, NÁRCISZ, TAKSONY.

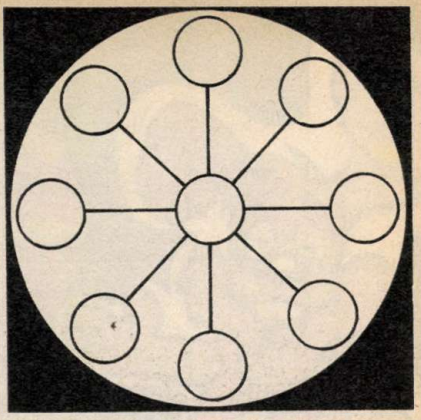

SZÓALKOTÓ. E nyolc szótagot (BA, FA, LÉN, PA, PA, TA, TE, TON) írd be a külső körökbe úgy, hogy a középső körbe kerülő kilencedik szótaggal átlós irányban összeolvasva helyes választ adjon az alábbi négy meghatározásra! Minden szó középső szótagja közös, amit már neked kell kitalálnod.

1. Közepes mélységű férfihang. 2. Nemes, büszke tartású ló. 3. Díjszabás. 4. Poliészter műszál.

NYERTESEK. A 32. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bánhegyi Csaba, Budapest, XIX.; Várnai Ildikó Budapest, IV.; Kelemen Szilvia, Budapest, XXI.; Kelemen Beáta, Budapest, XXI.; Iván Árpád, Budapest, XVIII.; Birinszki Kinga, Táborfalva; Majoros Gábor, Nyékládháza; Bozó Gyula, Salgótarján; Kucsera Pál, Szigetszentmiklós; Szárók Zsolt, Máriapócs; Benyó Zsuzsa, Ózd; Mundruczó Péter, Gödöllő; Földesi Zsuzsanna, Hódmezővásárhely; Mészáros Angéla, Tiszavárkony; Salgai Szilvia, Rétság; Poór Emese, Kazincbarcika; Mihók Andrea, Békéscsaba; Sárhegyi Éva, Békés; Kapocsi András, Füzesabony; Oltyán József, Tiszakürt.

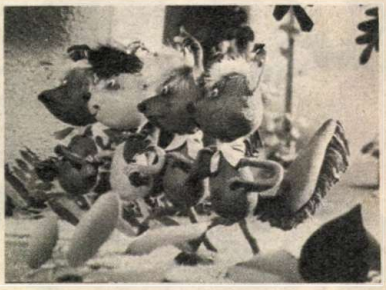

A jóslat szerint a fekete farkú Misi Mókusra nagy jövő vár. Misi azonban rakoncátlan és lusta. Únja az iskolát, s ezért világgá megy.

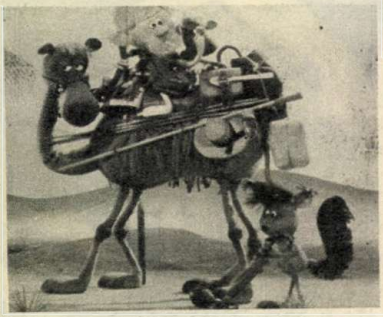

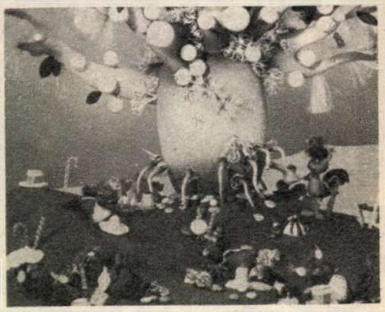

Kalandozásai során kiderül, hogy ügyes és talpraesett. Eléri célját, megtalálja az örökké termő csodafát, ahol azonban óriási meglepetés várja.

MISI MÓKUS KALANDJAI

Színes magyar bábfilm.
Tervezte és rendezte: FOKY OTTÓ

Az TÜKÖR MŰVÉSZ KLUBMOZI műsorán.

MAFILM

EZ AZ
ÉN OLDALAM
CUKOR

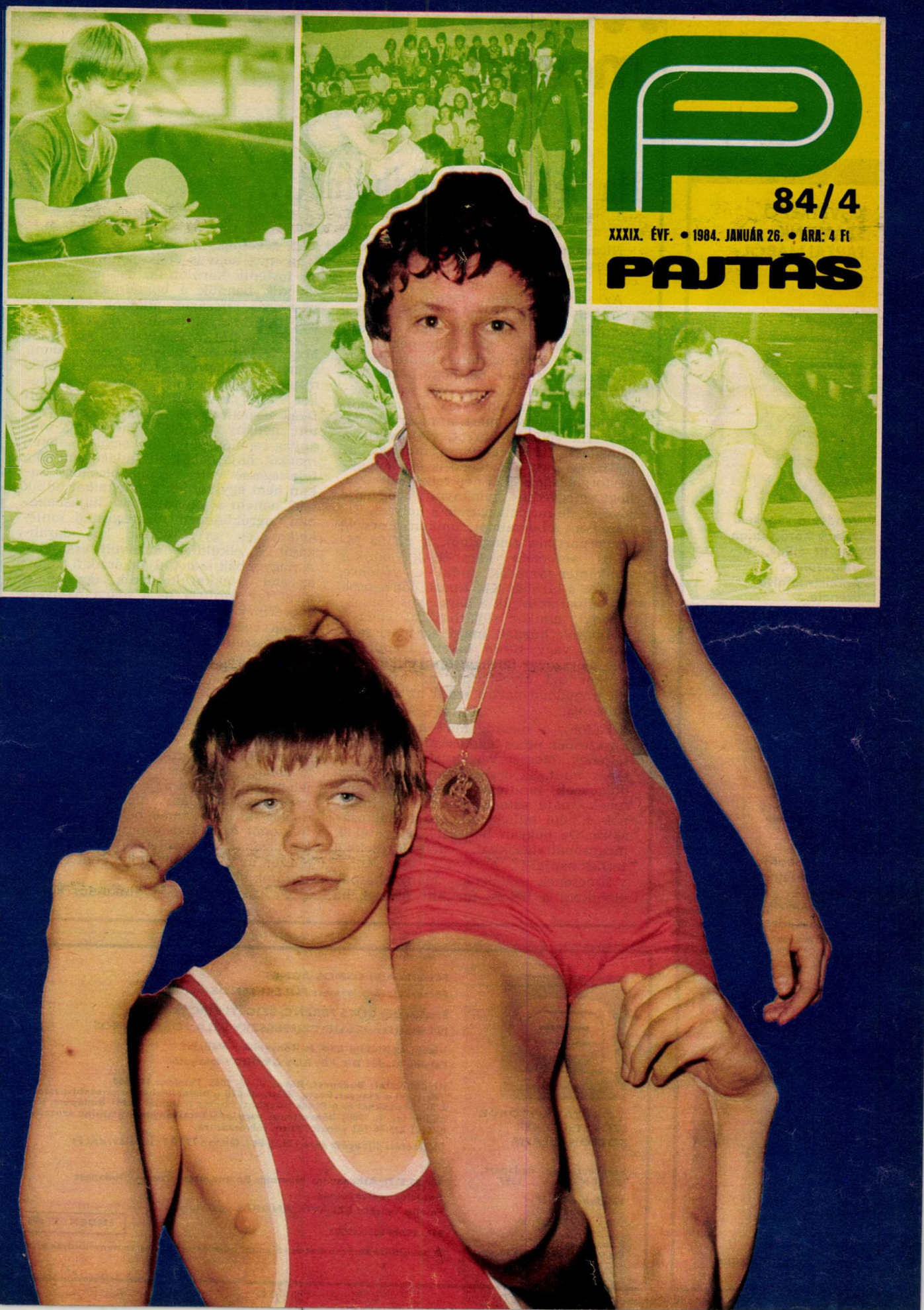

84/4

XXXIX. ÉVF. • 1984. JANUÁR 26. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

Vendek a végeken.
Diákok Körösi útján.
„Mi itt élünk, itt dolgozunk".
Apátistvánfalva üzenete.

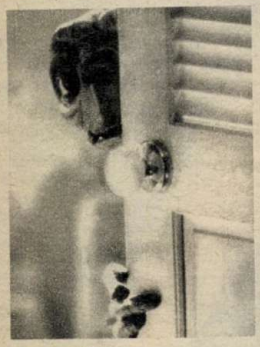

Ki rejtőzik a kukoricásban?
Hova vezetnek Elliott cukorkái?
Film után cikkben: E. T., a kedves kis „szörny".

Maskarák a maszkabálban.
Temetjük a telet.
Népszokás és történelem.
Ihaj-csuhaj: farsang!

margó

Ha békét is küldhetnél...

Nicaragua népe éli hétköznapjait. Dolgozik, épít, tanul, szeret és — harcol.

Az ország határ menti vidékein szántani, aratni, de még egy villamosvezetéket megjavítani sem lehet anélkül, hogy az emberek ne viselnének fegyvert. Időről időre ugyanis ellenforradalmi osztagok törnek be, hogy békés falvak fölégetése vagy egy-két szabotázsakció után újra elhagyják az országot. Méghozzá sietve, mert a nicaraguaiak felveszik velük a harcot, visszaverik a támadást. Itt a tanító, a munkás, az orvos, de még a szövőnő is ért a fegyverforgatáshoz. Ez a nép felkészült arra, hogy megvédje vívmányait, megvédje jövőjét, de mégis aggasztó a helyzet. Elképzelem a borzalmat, amikor az ország tengerpartjain felugatnak a nehéz M-16-os automata karabélyok, amikor helikopter-támadás zúdul a védőkre, amikor a hírhedt XM típusú páncélosok lánctalpai szántják a bársonyos homokfövenyt, amikor sugárhajtású vadászbombázók húznak majd az ipari központok vagy sűrűn lakott települések felé, egyszóval félek attól a pillanattól, amikor azt olvashatom az újságban: Nicaraguában partra szállt az amerikai hadsereg.

Tudom, a nicaraguaiak nem félnek. Egyszerűen nincs lehetőségük arra, hogy féljenek. Megszervezték az életüket, a tanár tanít, az orvos gyógyít, a diákok dolgoznak, tanulnak, a munkások építenek, majd este mindannyian elmennek a népi milícia kiképző foglalkozásaira. De hogyan telhetnek a gyerekek megpróbáltatásokkal, nélkülözésekkel terhes napjai?

Nincsenek játékaik, hiányozhatnak életükből a békés, meghitt órák s ha még nevetnek, mosolyognak is olykor, s ha még nem is értik pontosan, hogy mi történik körülöttük, lassan már lerakódik bennük a borzalmas érzés, a szorongás. Országok, államok, szervezetek, intézmények segítik Nicaraguát s e sorba a CIMEA felhívására belépett a Magyar Úttörők Szövetsége is. Tudom, ti nem küldhettek gyógyszereket, élelmiszert, ipari berendezéseket, járműveket... De játékokat igen. A kecskeméti Deák téri általános iskola is összegyűjtött néhány „kinőtt" teherautót, műanyag repülőgépet, építőkocka-készletet, mackót, hajasbabát, s mindazt, ami még feleslegessé vált a játékpolcokon. Sokan nem egyszerűen a játékaikat adták oda, hanem a teherautóban, hajasbabában, ugrókötélben megtestesülő emlékeiket és gyerekkoruk kis darabkáját is elküldték a távoli országba. A nagyobbak már tudják, érzik a titkot: az élet játékkal kezdődik, így ismeri meg, így fordítja le a maga nyelvére a gyermek a világot, s aki nem játszik, annak egész életére iszonyú űr marad majd a személyiségében.

Köszönő leveleket ne várjatok, nem várnak a kecskemétiek sem. Minden hálánál, köszönetnél több lehet az az érzés, hogy ha porszemnyi is, de részetek van egy kritikus napjait élő ország megerősödésében, szépülésében, fejlődésében. Mert tudom, hogy az a baba, az a doboz, építőkocka nektek már alig jelent valamit, de az a nicaraguai hatéves fiú vagy lány, aki díszes kaput, magas tornyot emel belőle, az húszhuszonöt év múlva gyönyörű iskolákat, kórházakat, lakóépületeket tervez majd. S ezen az úton lehet, hogy pont ti indítottátok el...

Sinkovics Ferenc

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

83.3221 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

INDEX: 25 695

HU ISSN 0030-19583

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Ez a baba is Nicaraguába utazik majd

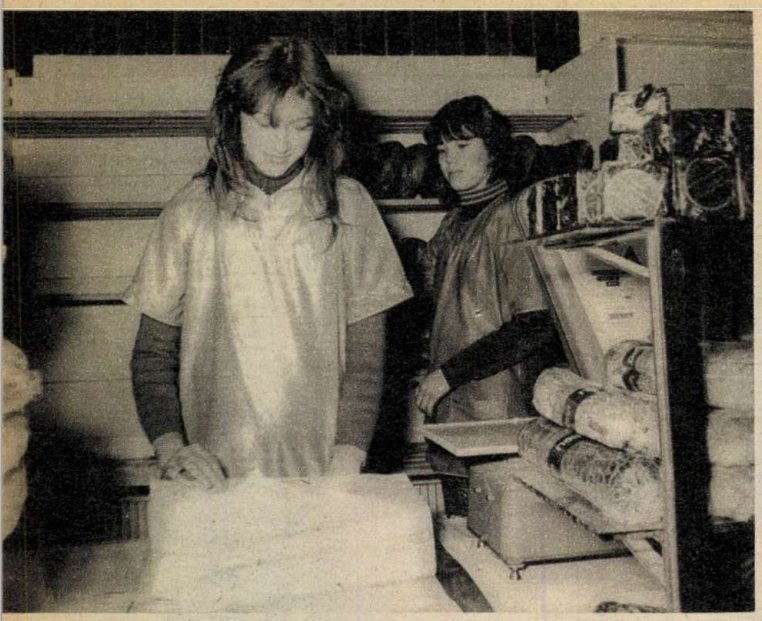

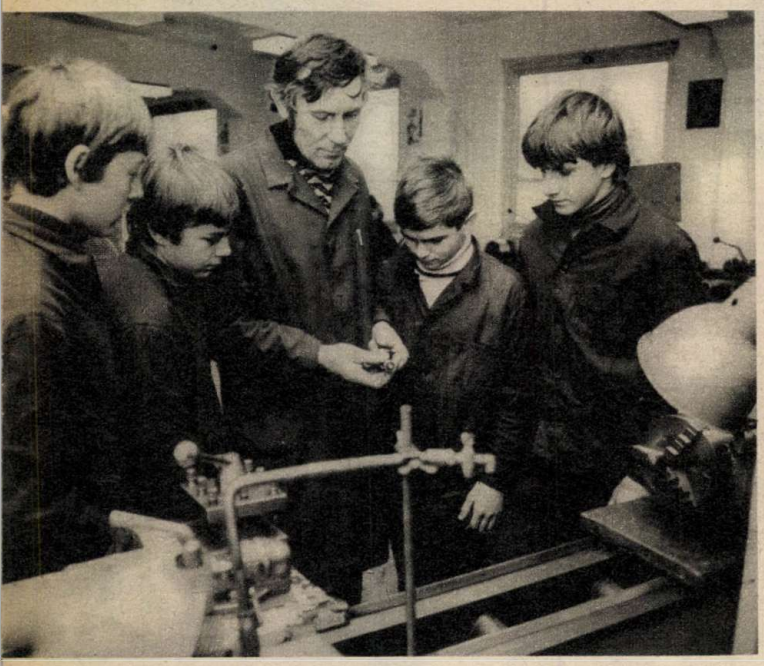

Borcsa Judit, a pásztói Dózsa György Általános Iskola nyolcadikos tanulója még a gyerekeket is meglepte, amikor kereken kijelentette, hogy katona lesz.

— Katona? Egy lány?

— Odamegy az ember, ahol szívesen várják. Eredetileg is orvos vagy jogász szerettem volna lenni, s nemrég hallottam, hogy a honvédségnél erre a pályára a nőket is hívják. Persze, előbb sikeresen el kell végeznem a gimnáziumot.

— Jutka nem véletlenül, hanem az egyik vendégünk, a balassagyarmati katonai kollégium igazgatójának előadása után határozott így — mondta Simon Imre, az iskola igazgatója. — Mi ugyanis nemcsak azt próbáltuk megértetni a gyerekekkel, hogy a pályaválasztási lap kitöltésével életre szólóan döntenek, hanem igyekeztünk segíteni is nekik. Szakembereket hívtunk közéjük, üzem- és üzletlátogatásokat szerveztünk. Kihelyezett úttörőrajok ismerkednek jelenleg is a Szerszám- és készülékek Gyára, a Váci Kötöttárugyár pásztói üzemének életével.

TÍMEA GÉPÉSZ LESZ

Pásztó 4200 hektár földdel rendelkező mezőgazdasági jellegű város. De az iskola hatvanöt nyolcadikosa közül csupán egy lány választotta munkahelyéül a mezőgazdaságot.

— Édesapádnak mi a foglalkozása? — kérdeztem Brauz Tímeától, mert kíváncsi voltam, hogy a szülők munkája mennyire befolyásolta a lányt döntésében.

— Esztergályos.

— Az édesanyádé?

— Ő utókalkulátor.

— Tehát csak hallomásból ismered a földművelést?

— Az iskolával minden évben elmegyünk a téesz-